Należytość pocztowa opłacona ryczałtem
Nr. 196 Kraków, piątek 29 sierpnia 1924 roku Rok II

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt
Naczelny redaktor: Konstanty Srokowski

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 4
Telefon Nr. 4490
Konto czekowe P. K. O. Nr 152670
Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 3 Zł. 40 gr., z odnoszeniem 3 Zł. 60 gr z przesyłką pocztową 4 Zł. 20 gr. Zagranicą miesięcznie 7 Zł.
Cena numeru 15 groszy

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Drobne i zwykłe zł. 0·10. — Nadesłane zł. 0·30. Po kronice zł. 0·35. — Na pierwszej stronie, w tekście i między giełdami zł. 0·45.
Ogłoszenia zamiejscowe 50% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe.

Administracja: ulica Batorego 10, parter
Telefon Nr. 35-99
Konto czekowe P. K. O. Nr 152670
Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Treść numeru:

Litwini poruszą w Genewie sprawę wileńską

Berlin, (tel. wł.). Delegacja litewska na sesję Ligi Narodów, złożona z Galwanauskasa, Sydikauskasa i Balutisa wyjechała dziś z Berlina do Genewy. W związku z tem „Deutsche All. Ztg." donosi: Delegacja litewska zamierza przedłożyć Lidze Narodów kwestję zasadniczą, która także i dla innych narodów posiadać będzie zasadnicze znaczenie. Rada Ambasadorów rozstrzygnęła kwestję wileńską, mimo że ani Polska ani Litwa nie przedstawiły formalnych wniosków w tej sprawie. Litwa złożyła protest przeciwko temu orzeczeniu i nie uznała go. Delegacja litewska przedłoży obecnie na plenum Ligi Narodów urzędowe zapytanie „czy Rada Ambasadorów mogła rozstrzygnąć kwestję, która nie została jej przedłożona przez żadną z tych stron". Jeżeli plenum na tę kwestję odpowie potakująco, to Litwa prosić będzie Ligę Narodów o przekazanie całej sprawy międzynarodowemu Trybunałowi w Hadze dla zaopinjowania i rozstrzygnięcia.

Dalsze redukcje zarobków na G. Śląsku

Znaczny wzrost drożyzny na G. Śląsku

Katowice. (AW.). Sąd rozjemczy i arbitrażowy rozpatrywał wczoraj sprawę obniżenia zarobków dla robotników budowlanych i cegielnianych. Pracodawcy żądali obniżenia zarobków o 20—25%. Wyrok sądu, powodując się wzrostem cen artykułów spożywczych, pozostawił płace robotników budowlanych bez zmiany, ale robotnikom cegielnianym obniżył zarobki o 10%. Wczoraj w wydziale przemysłu i handlu odbyło się posiedzenie komisji ustalania cen. Na posiedzeniu tem skonstatowano, że ceny żywności na Górnym Śląsku w ostatnim czasie znacznie się podniosły. W związku z tem dzisiejszy „Polak" w artykule pod tytułem: „O lepszą aprowizację Górnego Śląska" zwrócił uwagę na rosnący brak na rynku artykułów żywnościowych, jak ziemniaków, mąki, tłuszczów i mięsa. Głównym powodem drożyzny i znikania artykułów jest, zdaniem pisma, wywóz zboża i bydła za granicę, który należy wskutek tego poddać najdalej idącym ograniczeniom.

Stosunki w partji komunistycznej

Ponura statystyka — Głodówki więźniów

Berlin. (Tel. wł.) „Dni" donoszą, że półroczne sprawozdanie moskiewskiego sądu gubernjalnego rzuca znamienne światło na stosunki, jakie panują w sferach komunistycznych. W ciągu tego okresu czasu rząd skazał z pośród osób znajdujących poważniejsze stanowiska w administracji, przemyśle i handlu 83 osoby, za kradzieże i popełnione nadużycia, 159 za roztrwonienie, 68 za wymuszanie, 73 za fałszowanie dokumentów celem ukrycia nadużyć, w tem 70 proc. komunistów.

Berlin. (Tel. wł.) „Dni" donoszą, że wskutek głodówki więźniów w Monastyrze Sowieckim, a także wskutek protestów zagranicznych władze sowieckie wysłały na miejsce prokuratora dla wszczęcia dochodzeń. — Na wyspach sołowieckich miały wybuchnąć podobno nowe rozruchy.

Wina i kara

Kraków, 28 sierpnia.

(=) W Nowogródku zapadł onegdaj wyrok, który stanowi bodaj częściowy wymiar sprawiedliwości za bandycki napad sowiecki na Stołpce. Sąd doraźny w Nowogródku skazał mianowicie dnia 26 sierpnia br. na karę śmierci przez rozstrzelanie za napad dywersyjny na miasto Stołpce Piotra Jodę, Mikołaja Goriaczko i Edwarda Kaczmarczyka pseudo Sapińskiego. Pan Prezydent Rzeczypospolitej skorzystał z prawa łaski w stosunku do Jody. Co do pozostałych dwóch wyrok został wykonany. Śledztwo ustaliło, że Joda udziału w mordach nie brał i był tylko wartownikiem. Złożone przez Jodę zeznania wyjaśniły, że przed napadem na miasto Stołpce oddział dywersyjny był specjalnie ćwiczony w Mińsku przez sześć miesięcy pod kierownictwem specjalnych instruktorów noszących umundurowanie oficerów w armji czerwonej. Pod ich komendą oddział przekroczył granicę będąc wyposażony w karabiny maszynowe, piroksilinę, granaty ręczne, karabiny i rewolwery.

Zeznania ułaskawionego bandyty potwierdzają w całej rozciągłości oskarżenia zawarte w nocie min. Skrzyńskiego wystosowanej do rządu sowietów, a kulminujacej w stwierdzeniu, że banda dywersyjna, użyta do napadu na Stołpce, była szkoloną wojskowo przez oficerów armji czerwonej w Mińsku, i pod ich wodzą przeprowadzona przez granicę. Nota rządu polskiego pozostała — jak wiadomo bez skutku — gdyż nie można satysfakcją nazwać zapowiedzi rządu sowieckiego, że przeprowadzi śledztwo i nie omieszka o jego wynikach powiadomić rządu polskiego. Rząd sowiecki w łatwy sposób umył ręce, usiłując wmówić w opinję zagranicy, że z barbarzyństwem napadu na Stołpce nie ma nic wspólnego. Dyplomaci sowieccy, zapomnieli widocznie, że mundury sowieckie, granaty ręczne, karabiny, mitraljezy, pyroksylina i inne niezaprzeczalne dowody tego współuczestnictwa, są aż nadto wystarczające, dla wyszukania właściwego choć ukrytego aranżera napadu.

Ostatnie zarządzenia naszych władz w celu zabezpieczenia kresów wschodnich świadczą, że rząd nie lekceważy sobie niebezpieczeństwa sowieckich najazdów bandyckich i że postanowił wytężyć wszystkie siły ku obronie granic państwa, których natura nie broni, a które stoją otworem dla wszystkich. Zarządzenia obronne naszych władz znajdują pełną aprobatę nietylko we wszystkich warstwach narodu, lecz również żywy poklask zagranicy, która zdaje sobie sprawę z faktu, że idea rewolucji światowej trwa w dalszym ciągu wśród murów Kremlinu moskiewskiego. Czerwoni carowie odroczyli tylko na pewien czas realizację planu rewolucji światowej manu militari, ale jej nie poniechali.

Napady dywersyjne na pograniczu Polski stoją bezsprzecznie w ścisłym związku z temi planami przewrotu światowego, gdyż mają na celu utrzymywanie stanu ciągłego niepokoju na granicy Polski jako naturalnego przedmurza Europy przed zalewem bolszewickim. Zagranica wkońcu wie o tem, że dla czerwonych carów Polska jest pomostem łączącym „dojrzałą" rewolucję moskiewską z „dojrzewającą" rewolucją komunistyczną niemiecką i że bolszewizm stara się wszelkiemi sposobami o skoordynowanie różnolitej akcji, zmierzającej do jednego celu.

Co do istoty tego celu, zagranica nie ma złudzeń, czego dowodem jest artykuł „Corriere d'Italia", omawiający ostatnie napady dywersyjne na granicy Polski. Artykuł „Corriere d'Italia" kończy się następującą konkluzją: „Dotychczas wielokrotnie mówiono o oku Moskwy, ale nikt nie dostrzegł, że istnieją i funkcjonują mózgi Moskwy, które niczego nie oszczędzają, a poświęcają dla urzeczywistnienia idei rewolucji wszechświatowej spokój, szczęście i dobrobyt całych narodów. Zatem baczność na oczy Moskwy, ale i na mózgi Moskwy, oto czego nas uczą ostatnie wypadki w Polsce".

Sprawa uniwersytetu ukraińskiego

Ukraińskie „Diło" rozpatrując sprawę utworzenia uniwersytetu ukraińskiego w Krakowie, krytykuje ten projekt i pisze między innemi: W Krakowie mają utworzyć jakąś szkółkę pod dziwną nazwą „Uniwersytet Ukraiński", który mieć będzie jawne polityczne a raczej dyplomatyczne cele. Naszych profesorów i młodzieży naszej tam nie będzie. Naród ukraiński znajdzie jeszcze sposób udzielenia oświaty młodzieży swojej, a naigrawać się z siebie i poniżać nie pozwoli. Czy ta szkółka zostanie utworzona, dla kogo i z kim i czy spełni tę rolę, jaką jej przeznaczył minister Skrzyński, to jest dla nas obojętne. Nie ulega kwestji, iż pomysł ten jest aż zanadto dziecinny, aby mógł spełnić pokładane w nim nadzieje".

Skradzione listy Mac Donalda

do przywódców partji komunistycznej

Londyn. Wczoraj wieczór w budynku angielskiej partji komunistycznej w Londynie popełniono kradzież dokumentu wśród których znajdują się listy Mac Donalda do przywódcy partji komunistycznej jakoteż korespondencja partji komunistycznej ze związkami zawodowymi, dalej skradziono szereg dokumentów dotyczacych planu agitacji komunistycznej a Anglji.

Pobyt min. Skrzyńskiego w Paryżu

Paryż. (Tel. wł). W wydanem wczoraj przez premiera Herriota na cześć ministra Skrzyńskiego śniadaniu wzięło udział tylko siedm osób, a mianowicie: pos. Chłapowski, radca legacyjny Szembek, minister handlu Rynaldi, minister finansów Clementel, sekretarz prezydjum rady ministrów Izrael i sekretarz osobisty Herriota Retgeri. Śniadanie odbyło się w atmosferze wyjątkowo serdecznej. Premier francuski odbył z ministrem Skrzyńskim dłuższą rozmowę — poczem obaj odjechali do senatu. Minister Skrzyński był na całem posiedzeniu senatu. Dzis rano minister Skrzyński przyjął przedstawicieli prasy francuskiej, a popołudniu odbył dłuższą konferencję z dyrektorem departamentu politycznego ministerstwa spraw zagranicznych Perettim della Rocca. Następnie minister Skrzyński złożył wizytę ambasadorowi hiszpańskiemu w Paryżu Quinonesowi de Leon. Wieczorem poseł Chłapowski wydał obiad na którym obecni byli minister Skrzyński, z sekretarzem Czajkowskim, poseł w Berlinie Olszewski, poseł w Rzymie Walewski, radca legacyjny hr. Szembek, attache wojskowy pułkownik Kleber, radca handlowy poselstwa polskiego w Paryżu Doleżal, ze strony francuskiej zaś minister wojny generał Nollet, Peretti della Rocca, wicedyrektor departamentu politycznego ministerstwa spr. zagr. Laroche Henryk. Jouvenel hr. Cluasel, delegaci francuscy do Ligi narodów oraz ambasador francuski w Bukareszcie Descimer i wicedyrektor protokołu dyplomatycznego Carre. Minister Skrzyński dał wyraz swego głębokiego zadowolenia z przyjęcia jakiego doznał we francuskich kołach dyplomatycznych a szczególnie ze strony premiera Herriota. Minister Skrzyński odjeżdża do Genewy jutro wieczorem.

Sowiety przeciw planom Dawesa

Ryga. (Tel. wł.) W wywiadzie prasowym Kamieniew zarzucił planowi Davesa, że łączy on interesy Niemiec, Anglji, Francji i Ameryki i grozi wzmocnieniem frontu ekonomicznego skierowanego przeciwko Rosji sowieckiej.

Prezydent Ebert postanowił rozwiązać parlament

Decydujące głosowanie w piątek — Ofiary wczorajszej bójki

Berlin. (PAT.) Urzędowy komunikat Biura Wolffa o sprawozdaniu złożonem przez kanclerza prezydentowi Rzeszy kończy się deklaracją prezydenta Rzeszy, że pstanowił on rozwiązać parlament o ile ustawy związane z planem Davesa nie uzyskają wymaganej większości.

Berlin. (Tel. wł.) Na wczorajszem posiedzeniu konwentu senjorów stwierdzono, że prawdopodobnie będzie możliwe przeprowadzenie ostatecznego głosowania nad ustawami wykonawczemi do planu Dawesa na posiedzeniu jutrzejszem. Rozstrzygające głosowanie odbędzie się zapewne dopiero w piątek. W czasie wczorajszej bójki w parlamencie poseł Brodauf doznał poważnych obrażeń, jeden z posłów socjalistycznych jest ranny w rękę, a kilku komunistów zostało silnie pobitych.

Niemieckie marzenia odwetowe

Młodzież niemiecka wychowywana w duchu nienawiści

Królewiec, (tel. wł.). Podczas uroczystości 10-letniej rocznicy bitwy pod Tannenbergiem między innymi wygłosił mowę członek rady miejskiej von Gayl, który oświadczył, że w nieuniknionej walce o wolność **potrzebni są Niemcom wodzowie.** Zdaje się, że to pokolenie, które brało udział w wojnie europejskiej, nie będzie miało możności wywalczyć wolności. **Czynu tego będzie mogła dokonać młodzież dzisiejsza, gdy znajdzie się w wieku męskim.** Grupa młodzieży niemieckiej z Gdańska, nosząca nazwę Jungstürmer, zaprezentowała się na uroczystościach wczorajszych generałom Mackensenowi i Hindenburgowi. Prowadził delegację niejaki Heinz Gernot Waldheim Wyczyński.

Elektryfikacja Łotwy

Ryga. (AW.). Rokowania prowadzone z angielskimi kapitalistami w sprawie budowy **wielkiej stacji elektrycznej nad Dźwiną,** doprowadziły do pomyślnego rezultatu. W początkach września przyjeżdża do Rygi komisja angielska, która definitywnie załatwi sprawę i opracuje plan.

Redukcja armji japońskiej

Wiedeń. (Tel. wł). „Neue Fr. Presse" donosi z Tokio. Rząd postanowił zredukować siły armji japońskiej i zamierza zmniejszyć ją o 5 dywizji. Minister finansów planuje redukcję wydatków wojskowych o 50 mil. dolarów.

Szkoła dywersyjna przeniesiona z Mińska

Warszawa. (Tel. wł). Władze sowieckie przeniosły szkołę dywersyjną z Mińska, do jednej wsi pod Mińskiem. Przed tygodniem otwarto 6-miesięczny kurs dywersyjny pod przewodnictwem oficerów sowieckich. Na kurs zapisało się 250 ludzi. Nauka odbywa się w tempie przyspieszonym.

Co Włochy zyskują w traktacie lozańskim

Wiedeń. „Neue Fr. Presse" donosi z Rzymu w tutejszych kołach poinformowanych przyjmują, że Włochy po wejściu w życie traktatu lozańskiego **zaanektują grupę Dodekanezu.** Ta nowa prowincja już od lat 12 znajduje się w administracji włoskiej, ponieważ Włosi obsadzili ją jako zastaw w czasie wojny włosko-tureckiej, aby zmusić Turcję do wypełnienia zobowiązań traktatu w Ouchy. Stolicą tej nowej prowincji włoskiej, która nazywać się będzie **Dodekanezos** będzie **Rodos.**

Obecny stan budżetu austrjackiego

Wiedeń. (PAT). Finansowa delegacja Ligi narodów odbyła wczoraj naradę z austrjackim ministrem skarbu Kinbeckiem i komisarzem generalnym Ligi narodów drem Zimmermannem. Austrjacki minister skarbu wręczył delegacji memorjał dotyczący **obecnego stanu budżetu austrjackiego.** Delegacja rozpoczęła badanie tego memorjału.

Ruch antyangielski w Indjach

Londyn, (tel. wł.). Biuro Reutera donosi z Kalkuty, że w meczetach i publicznych budynkach porozmieszczano proklamacje, wzywające ludność mahometańską do powstania przeciwko rządom angielskim.

MAHATMA GHANDI WE WIEDNIU.

Wiedeń. (AW.). Odbywający podróż po Europie przywódca ruchu niepodległościowego Hindusów, Mahatma Ghandi, przybywa w tych dniach do Wiednia. Jego podróż ma na celu wejście w kontakt z wybitnymi pacyfistami.

KONSTANTY SROKOWSKI.

Uwagi o „Uwagach"

(Szymon Askenazy: „UWAGI". Nakładem Księgarni **E. Wende i Ska.** — Warszawa 1924).

IV.

Obszerny, w „Przypisach" zawarty wywód prof. Askenazego ,że Rosja wojnę całą prowadziła w taki sposób, aby rozbić Austrję a z Prusami pogodzić się jak najrychlej, jest bardzo interesujący, zawiera mnóstwo ciekawych i godnych pamięci szczegółów, ale przekonującym nie jest. Najkunsztowniejsza bowiem hipoteza traci wartość, jeżeli nie zgadza się z faktami, do których się odnosi. A tu ten właśnie a nie inny zachodzi przypadek. Rosja carska bowiem pokoju odrębnego z Niemcami nie tylko nie zawarła, lecz przeciwnie odrzucała nawet idące w tej mierze tak poważne propozycje jak marcowa z r. 1915, zawieziona do Petersburga przez brata carowej wielkiego księcia Heskiego. Że w ciągu czteroletniej tak strasznej a z tak zmiennem szczęściem prowadzonej wojny zamiary wydobycia się z opresji w drodze odrębnego pokoju zjawiały się kolejno u wszystkich beligerantów, to nie jest wcale dziwnem. Natomiast bardzo dziwnem jest właśnie to, że Rosja carska mimo tak stałej i żywej tradycji przyjaźni z Hohenzollernami, co więcej, mimo braku rzeczywiście wielkich a realnych celów w wojnie swojej z nimi pokoju takiego do końca nie zawarła. Przed otwarciem archiwów francuskiego i angielskiego analiza tego zjawiska naprawdę wszechstronna i bezstronna nie jest jednak możliwą.

Argumenty, które prof. Askenazy na poparcie tej swojej hipotezy czerpie z historji samych działań wojennych, wydają się najsłabszymi. W szczególności argument, że Rosja zamiast dążyć za wszelką cenę do Berlina, wolała ubijać się z Austrją, jest nieprzekonywujący. Z punktu widzenia bowiem czysto wojskowego, Rosja nie mogła wyruszać na podbój Berlina, zostawiając sobie we flance miljonową armję austrjacką, która zachowując w takim razie całą swobodę inicjatywy, mogła uderzyć na armje rosyjskie z boku. W pójściu do Budapesztu a stamtąd do Belgradu, Rosja miała niewątpliwy interes polityczny. A jednak w pościgu za tym interesem nie poszła w tym kierunku, nie posunęła się w głąb Węgier, jakkolwiek z końcem września przekroczyła już była Karpaty, lecz zwróciła swe armje frontem ku zachodowi, ścigając armję austrjacką, której nawet znacznie już osłabionej zniszczyć bez flance swojej prawej zostawić spokojnie nie mogła.

Logika wojny wymaga, aby zniszczyć przedewszystkiem tego nieprzyjaciela, który w danych warunkach jest bardziej niebezpiecznym. Otóż nie ulega wątpliwości, że w warunkach otwarcia wojny światowej, Austrja była z punktu widzenia rosyjskich celów wojennych wrogiem bez porównania bardziej niebezpiecznym niż Niemcy.

Wbrew utartemu u nas mniemaniu, armja austrjacka, szczególniej ta z początku wojny światowej, była jedną z najlepszych, jakie wówczas wystąpiły. Najlepszy dowód tego w fakcie, że Rosja mimo przewagi, niemal podwójnej w piechocie, a potrójnej w artylerji nad armjami austrjackiemi, wypchnęła je z południowego pogranicza Lubelszczyzny i z Galicji Wschodniej tylko za cenę tak wielkiego zużycia i wyczerpania własnych wojsk, że cofających się w pierwszej połowie września za San trzech armij austrjackich nie mogła już ścigać, zmuszona pozwolić im na spokojne odejście i przegrupowanie się w Galicji zachodniej do nowej ofenzywy.

I właśnie wydzielenie dwóch silnych armij Samsonowa i Rennenkampfa dla ofenzywy na Toruń i Królewiec jedynie na skutek nalegań sztabu francuskiego pozbawiło Rosję możności pełnego wykorzystania jej wstępnych zwycięstw w Galicji Wschodniej. Na podstawie objektywnych faktów z

Przykre następstwa romantycznej eskapady

Niemiłe przygody kupca lwowskiego Halskiego we Wiedniu

Z Wiednia telefonują nam: Onegdaj odbyła się tu rozprawa sądowa przeciwko Józefowi Halskiemu, który przed kilkunastu dniami uciekł ze Lwowa z żoną kupca T. Pan Halski po ucieczce ze Lwowa mieszkał w Wiedniu ze swą towarzyszką. Zdradzony małżonek przyjechał do Wiednia i wniósł przeciwko p. Halskiemu doniesienie karne o uprowadzenie żony. Aczkolwiek w śledztwie pani T. podała, że p. Halski towarzyszył jej do Wiednia na jej własne żądanie i razem z nią zamieszkał w Hotelu Müllera, policja aresztowała p. Halskiego. W międzyczasie wytoczono mu sprawę o fałszywy meldunek (zapisał bowiem swą towarzyszkę p. T. w księdze meldunkowej hotelu jako swą żonę) i o posiadanie przy sobie rewolweru bez pozwolenia na broń.

Podczas rozprawy sądowej tłómaczył się pan Halski, że dlatego zameldował p. T. jako swą żonę, by nie psuć swej towarzyszce opinji, a na noszenie rewolweru posiada kartę na broń wydaną mu przez władze lwowskie. Sędzia skazał osk. na karę pieniężną w wysokości 100.000 koron. Na rozprawie była obecna p. T., której sędzia po zapadnięciu wyroku zezwolił na krótką rozmowę ze skazanym. Pan Halski przebywa w więzieniu wiedeńskim dwa tygodnie, a w najbliższych dniach ma być wydany polskim władzom sądowym.

Od Administracji

Upraszamy P. T. Prenumeratorów o rychłe nadesłanie prenumeraty za miesiąc wrzesień celem uregulowania nakładu, — w tym celu załączamy czeki P. K. O. do numeru dzisiejszego.

Z SOBOTNICH ZABAW LONDYNU.

Pijany „trup" na cmentarzu

Wczesnym rankiem w niedzielę zbudzony został głośnym alarmem dozorca jednego z cmentarzy londyńskich. Ku swemu zdumieniu zobaczył u wejścia grupę mężczyzn w strojach wieczorowych, którzy nieśli na marach ciało widocznie nieżywego człowieka.

Dozorca zakrzątał się około umieszczenia nieboszczyka, gdy nagle ku przerażeniu odźwiernego rzekomy trup zaczął głośno chrapać.

Wesołe towarzystwo wyjaśniło wówczas właściwą przyczynę całego zdarzenia. Bawiono się przy kolacji szeroko i zakropiono sprawę tak gęsto, że jeden z uczestników stracił zupełnie przytomność. Podchmieleni towarzysze powzięli uchwałę, aby nieprzytomnego umieścić na noc w grobowcu, ciesząc się z góry wrażeniem bibosza przy rannem przebudzeniu.

Przedwczesne chrapnięcie zepsuło ułożoną zabawę. Załadowano pijane ciało na auto i towarzystwo całe znikło z cmentarza.

Dzień dobry!

SPOCZYNEK NIEDZIELNY

Z kwestją aprowizacyjną
Jest w niedzielę czysta bieda:
Ciastek — wszędzie dostać można,
Ale chleba — nikt nie sprzeda!...

Respiro.

KRONIKA

Kraków, 28 sierpnia

Dygnitarze kościoła wobec mody kobiecej

Biskup z Bergamo zapowiedziawszy niedawno ostrą kampanję przeciw seansom spirytystycznym i wywoływaniu duchów, obecnie w płomiennym liście pasterskim zwraca się przeciw „niemoralnej" modzie kobiecej. Z jego to inicjatywy powstało w Bergamo stowarzyszenie młodych kobiet i dziewcząt, wszelkiemi środkami prowadzące wojnę z dekoltażem paryskim.

Podług doniesień „Gazetta del Popolo" miał także Ojciec Święty zająć w tej sprawie stanowisko, udzielając swemu ochmistrzowi dworu polecenie, by na audjencję dopuszczał tylko kobiety, noszące suknie pod szyję i z długiemi rękawami.

Także w sferach duchowieństwa francuskiego powstał żywy ruch przeciw obecnej modzie. „Excelsior" donosi, że w najbliższym czasie arcybiskup paryski wyda list pasterski, potępiający kult nagości, uprawiany w wesołych nocnych lokalach. Owo mające się ukazać upomnienie arcybiskupa pod adresem Paryżanek, łączy się z pewnym aktualnym epizodem. Znana z niezwykłej urody śpiewaczka operetkowa ubrała się do ślubu w tak fantastyczną szatę balowa, że ksiądz oburzony wzbraniał się tej prawie nagiej oblubienicy udzielić sakramentu ślubu.

Jeśli do tej kampanji zagranicznej doda się coraz częstsze występy naszego duchowieństwa, któremu sekundują też ortodoksyjni rabini, to należy sobie powiedzieć, że stajemy w obliczu nowej wojny — na szczęście tylko przeciw wybrykom mody...

—o—

SZKOŁY ZAWODOWE DOKSZTAŁCAJACE. W piątek 29 bm. o godz. 5-tej popoł. odbędzie się w sali posiedzeniowej Magistratu konferencja w sprawie reorganizacji krakowskich szkół zawodowych dokształcających. Na konferencji omawiana będzie również sprawa wprowadzenia do programu szkolnego przedmiotów fachowych dla poszczególnych zawodów.

SPRAWA POLSKIEGO PAWILONU NA TARGACH LIPSKICH. Projekt urządzenia osobnego pawilonu na tegorocznych Targach Lipskich nie został urzeczywistniony. Istnieje jednak zamiar zrealizowania tej myśli na Targach, które się odbędą w Lipsku w roku przyszłym.

NA MIĘDZYNARODOWY KONGRES PROFESORÓW SZKÓŁ ŚREDNICH odbywający się w Warszawie, wydelegowaliśmy specjalnego korespondenta, członka naszej Redakcji prof. Tadeusza Rawicz-Rojka.

PRZYJAZD WOJSKOWEJ MISJI TURECKIEJ DO KRAKOWA. W dniu 3 września br. przyjeżdża do Krakowa wojskowa misja turecka, w skład której wchodzą: generał Nadzi-pasza, pułkownik Kemal-bej, podpułkownik Dzemil-bej, ppułkownik Neuf-bej, major Chemsedinne-bej, major Fuad-bej i oficer łącznikowy por. dr. Łychowski. Po przywitaniu na dworcu kolejowym przez władze wojskowe i cywilne misja zwiedzi w dniu 3 i 4 września zabytki Krakowa a następnie wyjedzie do Katowic, celem zwiedzenia zakładów przemysłowych na G. Śląsku. poczem misja uda się samochodami do Zakopanego.

(d) **MŁODZIEŻ SZKOLNA RUMUŃSKA W KRAKOWIE.** Jak się dowiadujemy w najbliższych dniach przybywa do Krakowa wycieczka młodzieży szkolnej rumuńskiej w liczbie 60 osób pod opieką profesorów. Wycieczka zabawi w Krakowie przez dwa dni.

(d) **SPRAWA REGULAMINU RADY PRZYBOCZNEJ.** Jak się dowiadujemy w następnym tygodniu odbędzie się konferencja komisarza rządowego i wiceprezydentów z komisją regulaminową Rady przybocznej dla omówienia projektu regulaminu Rady.

(d) **SKOMPLETOWANIE KRAK. MIEJSKIEJ RADY SZKOLNEJ.** Jak nas informują, miejska Rada szkolna została już skompletowana. Jako reprezentanci ludności zasiadają w niej wicepr. sądu okr. dr. Czerny, prof. Uniw. Jag. dr. Kot i b. minister prof. Uniw. Jag. dr. Kumaniecki; z ramienia kuratorjum okr. szkolnego dyr. gimnazjum Leśniodorski i dyr. seminarjum męskiego Mikulski.

(d) **DODATKOWE WPISY DO SZKÓŁ POWSZECHNYCH** rozpoczynają się jutro i trwać będą przez dwa dni w godzinach od 9—13-ej.

ŚCIĄGANIE ZWALORYZOWANYCH OPŁAT ZAKŁADU UBEZPIECZENIA ROBOTNIKÓW OD WYPADKÓW. Sfery przemysłowe zaskoczone zostały w ostatnich dniach faktem, iż Magistrat krakowski przystąpił do egzekutywnego ściągania zwaloryzowanych należytości Zakładu ubezpieczenia za rok ubiegły.

Sprawa ta zaprzątała przed niedawnym czasem uwagę organizacyj gospodarczych, które protestowały energicznie przeciw stosowaniu wstecz zasady waloryzacji.

Obecnie, mimo iż rekursy nie zostały w większości wypadków rozstrzygnięte, władze wdrażają kroki egzekutywne, zagrażające w wysokiej mierze przedsiębiorcom w okresie wybitnej stagnacji.

O ile się dowiadujemy, zbadaniem sprawy i ewentualnem wstrzymaniem egzekucji zająć się ma Województwo.

ZWIJANIE PLACÓWEK KONSULARNYCH W KRAKOWIE. Niekorzystnym objawem upadku ruchu międzynarodowego w naszem mieście, jest powolne zwijanie konsulatów obcych państw. I tak zniesiono konsulat francuski wzgl. agencję konsularną tego państwa, następnie konsulat węgierski i konsulat włoski. Wkrótce następuje zamiana konsulatu austrjackiego z zawodowego na honorowy.

ZAMIAST WIEŃCA NA TRUMNĘ bp. Henryka Rimlera, złożyła Izba handlowa i przemysłowa 50 zł. na Szpital Bonifratrów.

WYSZEDŁ „SPIS TOWARÓW", podręcznik dla listonoszów wzgl. dla urzędów nadawczych i publiczności, która z powodu nieznajomości języka francuskiego i angielskiego, w razie wysyłki towaru zagranicę, narażona jest na stratę czasu i cofnięcie przesyłki, nadać się mającej. Autorem tego podręcznika jest S. Gaertwagen, funkcjonarjusz pocztowy.

(d) **INWALIDZKIE KINO „OPIEKA" BĘDZIE NADAL ISTNIAŁO.** Jak się dowiadujemy kino „Opieka" pod zarządem DOK. zostające, którego lokal z wiosną spłonął ma zostać na nowo uruchomione we wrześniu.

(d) **KRADZIEŻ NA WAWELU.** J. Mozer, zarządca zamku na Wawelu, tam zamieszkały, doniósł do E. U. Ś., iż wczoraj między godziną 11 — 1, nieznany sprawca otworzył drzwi do jego mieszkania na II. p. wytrychem i skradł mu 200 dolarów, akcje wartości 3.000 złotych, które leżały na półce niezamkniętej szafy oraz portfel z pieniędzmi, leżący na stole. Na miejsce kradzieży udał się kom. dr. Kobiela z wywiadowcami i dokonał zdjęcia daktyloskopicznego palców złodzieja.

(d) **OBŁAWA W REJONIE IV. KOMISARJATU.** Wczoraj w nocy przeprowadził IV komisarjat obławę w swoim rejonie, w wyniku której aresztowano 15 osób za włóczęgostwo i opilstwo.

historji wojny, można więc mówić raczej o poświęceniu przez Rosję jej głównych celów strategicznych w Galicji względom na obowiązki sojuszowe wobec Francji, niż o świadomem i celowem tych obowiązków zaniedbywaniu.

Bez względu na afekty, które fakta te mogą budzić, pozostają one faktami i jako takie są silniejsze, niż wszelkie sprzeczne z niemi hipotezy. Także konstrukcja prof. Askenazego, jakoby manifest Mikołaja Mikołajewicza miał być przedewszystkiem ochłapem, rzuconym Francji, dla uśpienia jej czujności i podejrzliwości, wydaje się zbyt fantastyczną. Manifest grunwaldzki należał w zupełności do literatury propagandystycznej, którą każde wojujące państwo uprawiało na swój rachunek. W dwa tygodnie po tym manifeście dowództwo rosyjskie wydało drugi, adresowany już do wszystkich słowian w Austro-Węgrzech. Po wejściu do wojny Turcji, Rosja nie zwlekała z manifestem do Ormian. Jednem słowem, manifesty, rzucane przeciwnikowi w opłotki, a przyrzekające różne oswobodzenia, należą niejako do ceremonjału nowoczesnej wojny. Że swoją literaturę manifestową Rosja rozpoczęła manifestem grunwaldzkim właśnie, to tłumaczy się tak dalece bez reszty historją polsko-rosyjskich stosunków i geografją teatru rozpoczynającej się wojny, że na trzeci jeszcze i to taki motyw, jak chęć oszukania Francji tym manifestem, miejsca już jako żywo niema. Także i przedstawiciele Francji w sztabie Mikołaja Mikołajewicza nie zasługują z pewnością na posądzenie, że mogli zamiast liczyć dywizje przydzielone armjom Samsonowa i Rennenkampfa dla ofenzywy na Prusy, ulegać nastrojom manifestu grunwaldzkiego. To zadanie przeznaczali autorowie manifestu Polakom a nie Francuzom. Polacy też rozwiązywali je z wielką usilnością...

Nad temi hipotezami szanownego autora wypadło dlatego rozwieść się szerzej, ponieważ nęcą one wyobraźnię, przemawiają do uczucia, co widać chociażby z tego, że niektórzy publicyści na nich właśnie zaczynają już opierać różne swoje rachuby polityczne. Otóż siła udźwigu tych hipotez jest stanowczo za mała, aby mogły służyć za podstawę dla jakichkolwiek praktyczno politycznych konstrukcyj na dzisiaj czy na jutro.

Z tem wszystkiem książka prof. Askenazego nie traci bynajmniej swego charakteru bardzo cennego wkładu w naszą tak bardzo ubogą ilościowo i jakościowo powojenną literaturę polityczno-historyczną. Wydając swoje „Uwagi", szanowny profesor rozszerzył jeszcze bardziej tę wielką hipotekę uznania, którą w czytelnictwie polskiem oddawna i zasłużenie posiada.

KONIEC.

TEORJA A RZECZYWISTOŚĆ. Komisja cennikowa podwyższyła wczoraj ceny cielęciny. Wywóz żywego towaru spowodował drożyznę, spęd jest niedostateczny, itd. Kilogram cielęciny kosztować ma 1.32 zł. Gospodynie czytając ten wyrok komisji nie mogą sobie wytłomaczyć jednej okoliczności: nazywa się, że zezwolono na podwyżkę a tymczasem ustalono cenę niższą, niż się obecnie płaci. „Wiele pani płaci"? pyta jedna drugą. „Ja płacę w sklepie dawno już 1.56 zł. A pani?" zagaduje druga. „W jatce płacę taniej bo 1.52 za kilogram. No, nic nie szkodzi, niech przynajmniej taryfa będzie niższą". Stara pieśń o rozdźwięku teorji i życia.

PLAGA ŻEBRACZA. Miasto nasze roi się znowu od natrętnych żebraków i żebraczek, którzy prawdopodobnie zjechali do nas na sezon. Jedna z nielicznych kategoryj turystów, co nam wierną została. W kawiarniach naliczyć można na pięć minut przeciętnie trzech żebraków. Stroje różne, płeć i wiek rozmaite, jedno tylko wspólne: nahalność i nieustępliwość. Wiele w tem nędzy prawdziwej a wiele oszustwa trudno publice rozstrzygnąć. Władze jednak powinny roztoczyć baczniejszą opiekę nad tłumem żebraków.

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Zapowiedziane na sobotę 30 bm. „Zaczarowane koło", dawno niegrana a tak zawsze popularna sztuka, okazuje tę samą siłę atrakcyjną co dawniej. Pierwsze przedstawienie zapowiada się doskonale. Poetyczna baśń śp. Lucjana Rydla grana będzie tym razem w nieco odmiennym układzie scenicznym, uwzględniając inne ustępy niż dotychczas, przez co wydobyto więcej baśniowego charakteru tego pięknego utworu. „Zaczarowane koło" zapełni repertuar wszystkich wieczorów pierwszego tygodnia.

TEATR OPERETKA NOWOŚCI przy ulicy Rajskiej 12 rozpoczyna inauguracyjne przedstawienie 4 września br. o godz. 8 3-aktową operetką Kalmana pt.: „Dziewczę z Holandji". Role tytułowe odtworzą najlepsi artyści zespołu p. Kramerówna, Czernekówna, Dąbrowska, pp. Wesołowski, Tad. Pilarski młodszy, Cybulski, Rewera-Rewski i inni. Balet wystąpi w komplecie z primabaleriną Nadieżdiną i baletmistrzem Ciesielskim. Reżyseruje dyr. T. Pilarski.

„PRECZ Z NAGOŚCIĄ" W BAGATELI. Dziś i jutro w dalszym ciągu „Precz z nagością" z udziałem pp. Rogińskiej, Reńskiej, Koszutskiego, Latajnera-Lawińskiego, Rentgena i Windheima. W niedzielę o godz. 4 popoł. powtórzony będzie jeszcze raz pierwszy program „Co śpiewają i tańczą w Warszawie i Paryżu" łącznie z cieniami, które wyświetlane będą poraz ostatni. W niedzielę o godz. 12 w południe odbędzie się przedstawienie dla dzieci i młodzieży, na które złoży się cały szereg bajek, piosenek dziecinnych, tańców, oraz specjalny pokaz cieni czarodziejskich. Wykonawcami tego przedstawienia będą pp. Rogińska, Reńska, Jastrzębiec, Koszutski, Latajner-Lawiński, Rentgen i Windheim. Podczas przedstawienia odbędzie się zabawa w kotków i piesków, a najgrzeczniejsze dzieci nagrodzone zostaną cukierkami.

TEATR „BAGATELA".

Czwartek: „Precz z nagością" i „Cienie czarodziejskie".

REPERTUAR KIN.

Sztuka: „Walka na płonącym sterowcu".
Uciecha: „Tajemnica mumji Ramzesa z Joe Deebsem. „Zdemaskowany" z William Hartem, oraz komedja amerykańska.
Warszawa: „Żona z licytacji", farsa z Ossi Oswaldą w główniej roli.
Reduta: „Krwawa arena" sens. dramat hiszpański, pozatem wesoła komedja amerykańska.

Nowości wydawnicze

„ŻYCIE", MIESIĘCZNIK POWIEŚCIOWY NR. 1. WRZESIEŃ 1924. Nakładem spółki wydawniczej w Cieszynie ukazał się pierwszy numer „Życia", miesięcznika powieściowego. Wydawnictwo tego rodzaju, wzorowane na słynnym angielskim „Magazine", jest w Polsce zupełną nowością. Numer pierwszy tego czasopisma zawiera przeszło dziesięć niezwykle zajmujących nowel i opowiadań najcelniejszych autorów polskich i zagranicznych. Tematem niektórych nowel są niezbadane tajniki modnych dzisiaj nauk spirytyzmu i okultyzmu. — Z szeregu świetnych nowel, wypełniających treść pierwszego numeru „Życia", uderzają oryginalnością fabuły i ujęciem tematu przedewszystkiem nowele: „Eliksyr miłości", „Strzały" i „Fakir". Numer jest bogato ilustrowany artystycznymi rysunkami, odpowiadającymi najbardziej interesującym momentom opowiadania. Zeszyt pierwszy „Życia", mający około 100 stron druku na doskonałym papierze, ozdobiony jest barwną okładką, rysunku jednego z najznakomitszych malarzy. Nowe to wydawnictwo wypełnia dotkliwą dotychczas lukę w perjodycznej literaturze. Niemałą zaletą „Życia" jest wreszcie jego niezwykła taniość, mianowicie 1 złoty 30 groszy za egzemplarz.

ZE SPORTU

Niemieccy footballiści we Francji. Paryski klub Red Star zamierza urządzić w roku 1925 międzynarodowy turniej fotballowy na który zaproszeni będą również niemieccy footballiści. Jest to pierwszy wypadek od wybuchu wojny, który dowodzi, że Francja zaczyna zwolna zbaczać z drogi szowinizmu.

Rumunja—Czechosłowacja. Zawody międzynarodowe odbędą się 31 bm. w Pradze na boisku Slavii. Skład drużyny rumuńskiej, który będzie zawierał prawdopodobnie większość graczy węgierskich nie jest znanym, natomiast Czesi wystawili następującą drużynę: Staplik (Slavia), Perner, Steiner, Kolenaty, Kada, Stepan, (Sparta), Mraz, Rysavy, Zdarsky (Meteor VIII), Lastovicka, Rohlicek (Zidenice). Zawody poprowadzi sędzia austrjacki Seermann.

Polska—Węgry prowadzić będzie sędzia wiedeński Plak, były bramkarz „Florisdorfu" znany z kilkakrotnych występów w tejże drużynie w Krakowie.

2 Teamy A contra 2 Teamom B. Inż. Rosenstock, kap. związkowy, wyznaczył dwa próbne mecze, które się odbędą w przyszłym tygodniu. Będzie to ostateczna próba przed definitywnem ułożeniem składów przeciwko Lwowowi i Wiedniowi. Skład drużyny wtorkowej: Balcer, Ptak, Kałuża, Czulak, Ciszewski, Synowiec, Krupa, Strycharz, Offen, Fryc, Popiel. Skład drużyny środowej: Sperling, Kowalski, Reyman I., Krumholz, Adamek, Pitzele, Gieras, Grünberg, Pychowski, Markiewicz, Wiśniewski. Obie te drużyny jako przeciwników będą mieli silne 2 składy reprezentacji 2-giej klasy, a zawody toczyć się będą o żetony. Rezerwa na oba dni: Chruściński, Seichter, Zastawniak, Nowak, Meller, Kaczor, Reyman III-ci.

M. Ster.

Z KRAJU

BEZROBOTNI ZDEMOLOWALI LOKAL WYPŁAT ZAPOMÓG W PABJANICACH. W Pabjanicach przystąpiono do wypłat zapomóg dla bezrobotnych. Urzędnicy przystąpili do pracy w jednem tylko biurze, wskutek czego rejestracja musiałaby potrwać kilka tygodni.

Tysiące robotników stało przed bramą i widząc żółwią pracę urzędników, domagali się przyspieszenia wypłaty.

W końcu, wzburzony tłum wtargnął do biura, demolując jego urządzenie.

Przybyła policja przywróciła spokój i bezrobotni udali się przed magistrat. Magistrat postanowił natychmiast przystąpić do wypłat, co w zupełności uspokoiło wzburzonych robotników.

O POMOC DLA STUDENTÓW. Naczelny komitet organizacyjny międzynarodowego kongresu studentów w Warszawie opublikował w prasie i rozplakatował na ulicach odezwy, wzywające społeczeństwo do pomocy i poparcia, a młodzież akademicką o udział w pracy akademickiego zjazdu, w którym weźmie udział 500 zagranicznych delegatów.

DOWÓDZTWO POLSKIEJ FLOTY W GDYNI. Dowództwo polskiej floty, które od czterech lat znajdowało się w Pucku, przeniesione zostało do Gdyni.

OKRADZENIE KASY CHORYCH W DROHOBYCZU. W nocy na 24 bm. nieznani sprawcy włamali się do lokalu Kasy chorych. Po rozbiciu kasy ogniotrwałej rzezimieszki zrabowali 1200 zł. i zbiegli.

ZE ŚWIATA

ŚMIERĆ ZA SZPIEGOSTWO EKONOMICZNE. Najwyższy sąd zatwierdził wyrok sądu moskiewskiego, skazujący inż. Jakobsona, zawiadowcę kopalni miedzi w Atbasarze na rozstrzelanie za zawiadomienie byłych właścicieli w Anglji o stanie ich majątku. Wyrok już został wykonany 12 sierpnia. Jakobson pozostawił żonę i małoletnie dzieci bez środków do życia. Motywy wyroku opierały się na tem, że Jakobson przedstawił stan przemysłu niedzianego w niekorzystnych warunkach. Robotnicy na kopalni, protestując przeciwko wyrokowi na Jakobsona, strajkowali przez 3 dni. Rząd sowiecki zastosował represje

SYN CZICZERINA W KLASZTORZE. Dzienniki donoszą, że syn Cziczerina opuścił potajemnie Moskwę i wstąpił do klasztoru, gdzie mu natychmiast udzielono święceń.

ZAMACH NA POCIĄG. W okolicy Czerniowiec dokonano zamachu na pociąg pospieszny Bukareszt-Budapeszt za pomocą materjałów wybuchowych. Wykoleiło się kilka wagonów. Ofiar w ludziach nie było.

KATASTROFA KOLEJOWA. W okolicach Coni (Włochy) pociąg najechał na wóz chłopski, przyczem 6 osób zostało zabitych a 4 odniosło rany.

WALKA Z ORŁEM. W Chatham (Ontario) rozegrała się w ostatni poniedziałek dramatyczna scena walki czternastoletniego chłopca z orłem. Na grającego w golfa Freda Cunninghama rzucił się olbrzymi orzeł i wzniósł go po zaciętym szamotaniu kilka stóp w górę. Szczęściem, iż materjał ubrania nie wytrzymał ciężaru i chłopiec spadł na ziemię. Orzeł zaplątał się w druciane ogrodzenie i został zabity. Mierzył on 8 stóp przy rozpiętych skrzydłach.

Odbudowa Wawelu na martwym punkcie

Wywiad „Kurjera Wieczornego" z rektorem A. Szyszko-Bohuszem

Kraków, 28 sierpnia.

Chcąc zasięgnąć informacji o postąpieniu prac nad odbudową Wawelu zwróciłem się do rektora Akademji Sztuk Pięknych p. Adolfa Szyszki-Bohusza, który nad odbudową zamku wawelskiego poniósł tak już ogromne zasługi.

— Jaki jest obecny stan robót? — zapytuję.

Nic konkretnego odpowiada p. Szyszko-Bohusz odpowiedzieć panu nie mogę, **stoimy w miejscu** — oto wszystko. Przed tygodniem dopiero rozpoczęliśmy z powrotem robotę nad kościółkiem romańskim za katedrą.

— Powodem — zapewne brak kredytów?

Zgadł pan. **Brak kredytów wszystkie plany odwleka. Wpływy z biletów za zwiedzanie Wawelu, które oddajemy rządowi, są większe od kredytów, których nam tenże rząd udziela.** I tak w I półroczu obecnego roku wpływy z biletów **przyniosły 12 miljardów marek, podczas gdy kredyty udzielone przez rząd w tym czasokresie wynosiły 11 miljardów mk.** W obecnym (3-cim kwartale otrzymaliśmy **3000 złotych** kredytu z biletów zaś **ma** rząd już **4000 złotych** dochodu, mimo, że do końca kwartału daleko. Jak widać z tych cyfr **liczba osób zwiedzających Wawel jest bardzo wielka.**

— Czy i jak wpływają cegiełki wawelskie? — zapytuję.

— **Przestały już być modnemi!** — odpowiada p. Bohusz — wpływy z nich są **minimalne** — mimo że cena cegiełki wynosi **50 złotych**, co w porównaniu z pierwotną sumą 30.000 marek jest nawet mniej. Wpływają jedna dwie na tydzień. Wracając do kredytów, to na odbudowę Wawelu i zamku królewskiego w Warszawie przewiduje budżet na rok 1924 — **300.000** złotych, co równo między Kraków a Warszawę podzielone dałoby możność rozpoczęcia prac. Niestety rząd z kredytami zwleka i nie może ruszyć z miejsca.

— Przy regularnem udzielaniu kredytów jak długo by trwała odbudowa?

— Można liczyć **na lat sześć.** Brak kredytów niepozwala nawet na racjonalny program robót.

— Jak się przedstawia sprawa budowy Muzeum Narodowego u wylotu ul. Wolskiej?

— **Nie ma o niej obecnie mowy.** Gdyby muzeum było własnością rządu, byłyby może większe nadzieje. Projektowałem przeniesienie całego Muzeum na Wawel — rząd odrzucił ten projekt ponieważ Muzeum jest własnością gminy m. Krakowa. Obecnie mieszczą się tu tylko czasowe składy.

— Na czem stanęły roboty nad Wawelem?

— Odnowiono fasady zamku, kurzą stopkę oraz gotycką część zamku; za wpływy z cegiełek nabyliśmy instalacje centralnego ogrzewania z czego kotłownia jest już zmontowana.

— Na co służyć będzie zamek po skończonej restauracji? — pytam.

— Drugie piętro pomieści pokoje reprezentacyjne, na I piętrze będą, niezamieszkane oczywista, wnętrza historyczne. Jedno ze skrzydeł, t. zw. „kuchnie królewskie“ **będzie przeznaczone dla głowy państwa i jej świty. Tu mieszkał będzie prezydent Rzeczypospolitej, ilekroć raczy odwiedzić Kraków.**

* * *

Z informacyj tych podanych mi tak uprzejmie przez p. rektora Szyszkę-Bohusza wynika jasno, iż społeczeństwo zaczyna się obojętnie odnosić do odbudowy Wawelu — zainteresowanie cegiełkami minęło. Niestety, **okazało się modą i udowodniło jeszcze raz przysłowie o naszym słomianym ogniu. Oby mieszkańcy Krakowa i Małopolski zechcieli zadać kłam temu przysłowiu.** Niech więc nowa fala cegiełek wawelskich napłynie do kierownictwa odbudowały Wawelu.

Na ten cel pieniądze muszą się w społeczeństwie znaleźć. rd.

Teatr grecki

Niewiarygodne, a jednak prawdziwe: w stolicy klasycznej Hellady, w boskich Atenach prym wodzi paryska komedja i wiedeńska operetka! Czterry pierwszorzędne teatry ateńskie o znakomitym zespole aktorskim, wystawiają wyłącznie rewje paryskie. Co prawda sztuki popisowe, dające pięknym greckim baletnicom sposobność prezentowania swego kunsztu przed międzynarodową publiką. W ich interpretacji, dostosowanej do greckiego stylu, repertuar paryski przeobraża się do tego stopnia, że Francuz, znający utwory ojczyste z paryskich przedstawień w Folies Bergeres, ze zdumieniem ogląda te dzieci podkasanej Muzy w kostjumach greckich.

Jeszcze bardziej od rewji i komedji francuskich, rozpanoszyła się w Atenach wiedeńska operetka, poraz pierwszy importowana tu przed laty 14-tu przez trupę wiedeńską, która tu zjechała na występy. Wówczas to Apostolo Kondorato, pomysłowy reżyser grecki, zorjentowawszy się szybko, że ten rodzaj sztuki ma w Grecji szanse powodzenia, założył pierwszy teatr grecki, poświęcony operetce.

Pierwszą wiedeńską operetką, która szturmem wzięła Ateny, zapewniając trwałe powodzenie dalszym utworom, był „Czar walca“. Po nim wystawiano z olbrzymiem powodzeniem „Wesołą wdówkę“, która doczekała się kilkuset przedstawień, „Hrabiego Luksemburg“ przez kilka lat z rzędu utrzymującego się na repertuarze, a ostatnią atrakcją jest „Katja tancerka“. Do inscenizacji wiedeńskich operetek teatry ateńskie zapraszają często wiedeńskich reżyserów. Niedawno dopiero aktor i reżyser wiedeński. Otto Hans Norden wystawił efektowną operetkę „Polska krew“, której pierwsze przedstawienie ściągnęło „całe Ateny“ wraz z prezydentem obecnego rządu.

Obok lekkiej sztuki rozwija się także dramat poważny. W czarującej artystce Kottopouli, teatr ateński zyskał pierwszorzędną siłę, a krytyka teatralna nie waha się nazywać ją „grecką Duse“.

DZIAŁ GOSPODARCZY

O zainteresowanie kapitałów amerykańskich Polską

Kraków, 28 sierpnia.

(w. w.) Nic tak jasno nie charakteryzuje stanu potencjonalnego i kierunku kinetycznego amerykańskiego rynku pieniężnego, jak powszechne dzisiaj w Ameryce poszukiwanie **odpowiedniej** lokaty dla nadmiaru nagromadzonych kapitałów.

Amerykanin musi dla swego pieniądza uzyskać przedewszystkiem pewną i wystarczającą gwarancję, która mu potrafi dać jedynie odpowiedź na dwa sakramentalne pytania: kto jest dłużnikiem i jaka jest jego opinja wśród wierzycieli.

Może najwalniejszym powodem zwycięstwa planu Davesa na niedawnej konferencji londyńskiej było właśnie to, że bezwzględnie przy wymaganiu pełnych gwarancyj stojący bankierzy amerykańscy, uznali, że Niemcy dadzą ową wymaganą pełną gwarancję bezpieczeństwa, dla pożyczki reparacyjnej, jedynie przy spełnieniu warunków jakie wysuwał wymieniony już powyżej plan Dawesa.

Zanim inwestytor amerykański zakupi papier lokacyjny, pragnie mieć niedwuznaczną odpowiedź, jakie są gwarancje, które mu zabezpieczą zwrot włożonego kapitału i terminową wypłatę procentów? W tych dwóch prostych i słusznych pytaniach, a raczej w **niemożności** dania na nie odpowiedzi, leży tajemnica, dla której finansowe zainteresowanie się Ameryki sympatyczną dla niej Polską można określić jako stosunek 0:0 — w tych dwóch pytaniach, a raczej w możności odpowiedzenia na nie, leży tajemnica, dla której niesympatyczne Ameryce Niemcy, będą miały łatwy kredyt amerykański.

W amerykańskim świecie finansowym wie się o Polsce naogół bardzo mało, a sprawa naszej pożyczki dolarowej z roku 1920, nie przyczyniła się wcale do wyrobienia nam na Wall-Street dobrej opinji. Ogólne zdziwienie bowiem wywołuje kurs tych papierów (emitowanych w sumie około 20 miljonów dolarów), który obecnie jeszcze wynosi zaledwie 60 prc.

Stawia to nasz papier dolarowy o 34—40 prc. niżej od pożyczek dolarowych Austrji (94 prc.), Czech (99 prc.), Jugosławji (86 prc.), nie przeprowadzając nawet porównania z Anglją, której pożyczka płaci się od 104—109 prc!

Gdy do tego stanu naszej pożyczki dolarowej dodamy jeszcze drugą jej zasadniczą „polską“ bolączkę — **zupełny brak rynku,** to zrozumiemy, że w Ameryce nie możemy się cieszyć mianem dobrego dłużnika.

Przychylne nam jednostki, których wpływów — nota bene — nie umiemy w zupełności wykorzystać, nie rozumieją, dlaczego poprawa kursu pożyczki dolarowej — czyli powiedziawszy językiem Wall-Street — poprawa opinji o Polsce nie została dotychczas dokonana. Nie rozumieją jak można emitować pożyczkę na największym rynku finansowym świata i potem nie troszczyć się o nią w zupełności.

O dobrą zaś opinję na Wall-Street powinniśmy się starać bezwzględnie, gdyż jedynie Ameryka jest dzisiaj wielkim wierzycielem — którego potrzebujemy.

Sądowe postępowanie ugodowe

W związku z panującą obecnie stagnacją w handlu i przemyśle na tle sanacji Skarbu, mnożą się coraz częściej w sądach wnioski ze strony kupców i przemysłowców na wdrożenie postępowania ugodowego.

Wobec tego warto jest zaznajomić szersze sfery kupiectwa z istotą i celami tego postępowania.

Otóż postępowanie wyrównawcze unormowane zostało jeszcze w czasach austrjackich ustawą z dnia 10/XII. 914 kr. 337 D. u. p. a główne postanowienia tej ustawy są następujące:

1) Jeżeli zachodzą warunki dla zawnioskowania otwarcia konkursu, może dłużnik w sądzie właściwym dla otwarcia konkursu a zatem w sądzie Okręgowym cywilnym postawić wniosek na otwarcie postępowania ugodowego.

Wniosek taki może zatem postawić każdy dłużnik a więc nietylko kupiec protokołowany ale i kupiec nieprotokołowany, każdy przemysłowiec i osoba prywatna tak fizyczna jak i prawnicza. O ile już przedtem, który z wierzycieli postawił wniosek na otwarcie konkursu, to mimoto dłużnik może jeszcze postawić wniosek na wdrożenie postępowania ugodowego, jeżeli jeszcze nie nastąpiło rozstrzygnięcie Trybunału, zezwalające na otwarcie konkursu.

W tym wypadku wniosek wierzyciela na otwarcie konkursu zostaje wstrzymany aż do czasu, kiedy postępowanie ugodowe zostało zaniechanem z powodu niemożności dojścia do skutku ugody, albo do czasu odrzucenia wniosku ugodowego z powodów formalnych.

2) We wniosku ugodowym ma dłużnik przedstawić krótko przyczyny niemożności wypełnienia zobowiązań i do wniosku dołączyć wykaz, obejmujący stan czynny i stan bierny a zatem deficyt a nadto oświadczyć gotowość złożenia przysięgi na prawdziwość zapodanych szczegółów majątkowych. Nadto musi być dołączony do wniosku projekt ugody zawrzeć się mającej z wierzycielami. Projekt ugodowy musi obejmować przynajmniej 25% sumy dłużnej wszystkim wierzycielom z tem, że kwota ta będzie zapłacona najpóźniej w ciągu dwóch lat od zawarcia ugody. Suma 25% musi obejmować przynajmniej wierzytelności kapitałowe wraz z odsetkami ustawowemi do dnia wdrożenia postępowania ugodowego bez kosztów.

Dłużnik może ofiarować spłatę ratalną tej sumy

Co nam powie Mars?

Przed kilku dniami, dokładnie mówiąc, 22 sierpnia, planeta Mars zbliżył się na 56 miljonów klm. do nas, co mu się przytrafia mniejwięcej co 15 lat. Zbliżenie z przed lat 30 było o tyle ciekawe, że nam przyniosło... słynną powieść Wellsa p. t. Wojna Światów. Genjalna wyobraźnia Wellsa mówi tam o „pewnym promieniu“ o „czarnych dymach“, którymi marsyjczycy mordowali mieszkańców ziemi. Czarne dymy przyszły w kilkanaście lat potem nie z Marsa, lecz z okopów niemieckich na wojska aljanckie, a potem i vice versa. **A z pewnym promieniem** ciągle czyni się doświadczenia na Zachodzie.

Od czasów Wellsa wyrosła nie tyle wyobraźnia powieścio-pisarzy, ile środki, którymi rozporządzała ludzkość podczas ostatniego zbliżenia Marsa, przed kilku dniami. Według obliczeń jednego z astronomów francuskich, środki te wzrosły 10.000 razy w ciągu ostatnich lat 15.

Proszę sobie wyobrazić taki n. p. teleskop naturalny, za pomocą którego badał obecnie tajemniczą gwiazdę astronom Mac Afee w południowej Ameryce.

Zamiast tuby, szyb kopalni, głęboki na 80 m. Rolę zwierciadła wklęsłego odgrywał w głębi szybu olbrzymi basen, 15 m. średnicy, wypełniony rtęcią. Tak urządzony teleskop przewyższa 6 razy największy ,jaki obecnie znajduje się na ziemi. Cała trudność polegała na tem, iż niemożna było skręcać tuby pod dowolnym kątem, lecz trzeba było czekać, aż Mars wejdzie w pole widzenia szybu. A jeżeli rachunki astronoma okazały się mylne, i Mars nie przeszedł przez pole widzenia obserwatora, umieszczonego w szybie i obraz planety nie odbił się w zwierciedle rtęci?

W porównaniu z dawnymi środkami, którymi chciano porozumiewać się z Marsem, mamy obecnie bardzo potężny nowy środek, fale Hertza, czyli telegraf bez drutu. Co do skuteczności tego środka zdania astronomów jednak są podzielone. Jedni twierdzą, że fale Hertza nie mogą się wydostać poza atmosferę ziemską, inni przeciwnie, a wśród nich sam Marconi, sądzą, że fale wielkiej długości mogą opuścić ziemię. Marconi też wybrał się na swoim jachcie **Elektra** na morze, aby zapomocą fal długości 100.000 klm próbować sygnałów na Marsa. Początkowo zamierzano użyć tego środka także z wierzchołka Jungfrau, atoli potem go zaniechano, gdyż należałoby go zastosować raczej gdzieś ze środka Afryki, z punktu, dla którego Mars przechodził prawie w zenicie, a nie z Europy, dla której w chwili zbliżenia był nisko nad horyzontem.

Właściwie jedyną kwestją, która a propos Marsa od dawna obchodzi przeciętnego mieszkańca ziemi, jest pytanie, czy Mars jest zamieszkały. Obserwacje astronomiczne, które raz wykryły tam słynne kanały, drugi raz zaprzeczyły ich istnieniu w ostatecznym rezultacie udowodniły, dzięki zastosowaniu fotografji, że kanały takie rzeczywiście istnieją. — Kwestja kanałów oraz perjodycznie zmniejszających się to znów rosnących plam na biegunach Marsa, to kwestja, czy planeta posiada wodę, a więc warunki życia. Przeczyć temu zdaje się fakt, że atmosfera Marsa okazywała się zawsze czystą, bez śladu chmur. Najnowsze przypuszczenia mówią, że rolę mgły, chmur i wody zastępuje na Marsie kwas węglowy. Jak może wyglądać tam istota żywa, dla której kwas węglowy zastępuje wodę, to przekracza nawet wyobraźnię na miarę Wellsa. Na pytanie, skąd się mogło wziąć na Marsie życie, odpowiedział teoretycznie dosyć dawno astronom skandynawski Svante Arrhenius, udowodniwszy (teoretycznie), że zoospor, ów prapyłek życionośny, o średnicy jednej dziesięciotysięcznej milimetra, może odbywać podróże po wszechświecie, używając jako środka lokomocji energji promienia świetlnego.

Uczeni inżynierowie sądzą, że wystarczy energji, zawartej w jednym kilogramie radjum, aby wyrzucić pocisk z ludźmi poza obręb atmosfery i siły przyciągania ziemskiej, poczem taki wagon mógłby mocą bezwładności podróżować spokojnie (?) przez 3 miesiące na Marsa, i tam dopiero zużyć znowu siły radjum, tym razem na hamowanie.

Te wszystkie piękne domysły i pomysły muszą zdobyć się na trochę cierpliwości aż do dnia, w którym się dowiemy, czy Mac Afee mógł obserwować Marsa i co na nim zobaczył.

i to za zabezpieczeniem lub bez zabezpieczenia. — Proponowana w wniosku suma ugodowa może następnie na terminie ustawowym zostać podwyższoną przez dłużnika.

Projekt ugody, zawierający odmienne postanowienia a w szczególności nieofiarujący wierzycielom nawet 25% pretensji w ciągu 2 lat, musi przez sąd być a limine odrzucony.

Do wniosku ma być dołączony wspomniany wyżej projekt ugodowy jakoteż stan czynny i bierny w tylu egzemplarzach, ile jest wierzycieli a to pod rygorem nieuwzględnienia wniosku.

3) Sąd ustanawia na wypadek dozwolenia postępowania ugodowego zarządcę ugodowego, którym z reguły ma być fachowiec z odnośnej branży lub adwokat. Zarządca ugodowy ma bronić praw wierzycieli w czasie trwania postępowania ugodowego i nie dopuścić do czynności prawnych szkodliwych dla wierzycieli, przedkładać sprawozdania sądowi ugodowemu względnie komisarzowi ugodowemu, którym jest sędzia sądu okręgowego i współdziałać na terminie ugodowym przy rozprawie ugodowej. Zarządca ugodowy w zasadzie nie ma przeszkadzać dalszemu normalnemu prowadzeniu przedsiębiorstwa, o ile ono nie jest sprzeczne z interesami wierzycieli. Czynności swoje zarządca ugodowy może spełniać bezpłatnie lub też za wynagrodzeniem przez sąd wyznaczyć się mającem.

4) Skoro tylko Sąd do wniosku dłużnika się przychyla, ogłasza edykt, którym zawiadamia o wdrożeniu postępowania ugodowego i wzywa wierzycieli wszystkich, ażeby w pewnym czasokresie zgłosili swoje pretensje. Równocześnie zawiadamia o tem odnośny Sąd egzekucyjny, sądy procesowe i księgę gruntową.

5) Skutek ogłoszenia edyktu jest ten, że od dnia wywieszenia edyktu za kratkami sądowemi, nie może być uzyskane na majątku dłużnika żadne egzekucyjne prawo zastawu a już nabyte poprzednio jednak nie dawniej jak 60 dni przedtem tracą moc prawną. O ile na terminie ugodowym, trzy czwarte wierzycieli, którzy równocześnie reprezentują trzy czwarte ogółu wszystkich wierzytelności zgodzi się na ugodę proponowaną przez dłużnika — natenczas ugoda ta wiąże wszystkich wierzycieli, a przez zapłatę ugodzonej sumy dłużnik uiszcza się ze swoich zobowiązań. O ile jednak na terminie ugodowym dłużnik nie uzyska tej potrzebnej większości — Sąd odrzuca wniosek ugodowy a postępowanie ugodowe zostaje zastanowione — poczem z reguły na wniosek wierzycieli następuje otwarcie konkursu do majątku dłużnika. W ciągu roku po zastanowieniu postępowania wyrównawczego, dłużnikowi nie wolno postawić ponownego wniosku na wdrożenie postępowania ugodowego względnie wniosek taki zostaje przez Sąd z miejsca odrzucony.

Oto treść istotnych postanowień ustawy o sądowem postępowaniu ugodowem.

Bilans Banku Polskiego

Bilans Banku Polskiego z dnia 20 sierpnia wykazuje zmniejszenie się obiegu banknotów o 12.5 miljonów złotych, mimo, że środki oddane do dyspozycji rynkowi pieniężnemu w formie kredytów, zwiększyły się o 5.4 miljona złotych.

Zmniejszenie się obiegu banknotów tłómaczy się tem, że w 2-giej dekadzie sierpnia nastąpiły większe wpłaty na rachunki żyrowe i inne zobowiązania; wzrosły one w ciągu dekady o 25.6 miljona złotych.

Zapas kruszcu, podobnie jak w pierwszej dekadzie sierpnia doznał pewnej zwyżki, wynoszącej 1.6 miljona złotych. — Stało się to dzięki dalszemu zakupowi złota zagranicą. — Natomiast zapas walut i dewiz doznał pewnego zmniejszenia, sięgającego 2.1 miljona złotych, co należy przypisać zwiększonemu zapotrzebowaniu przemysłu, przeważnie włókienniczego.

Dług Skarbu Państwa wykazuje w dekadzie bieżącej zwyżkę o 8.6 miljona zł., co się kompensuje wzrostem rachunku żyrowego Centralnej Kasy Państwowej o przeszło 8 miljonów złotych. — Prócz tego posiada Skarb Państwa w Banku Polskim znaczne sumy w walutach zagranicznych.

Stosunek procentowy pokrycia kruszcowego do obiegu banknotów wynosi 80.92 prc.

Żądajcie wszędzie „Kurjera Wieczornego"

KRONIKA KRAJOWA

EGZEKWOWANIE PODATKU MAJĄTKOWEGO. Izby Skarbowe otrzymały polecenie zarządzenia energiczniejszego egzekwowania zaległości lipcowej raty podatku majątkowego, a to ze względu na to, iż w dniu 10 września br. przypada termin dalszej wpłaty, która musi wpłynąć do kas skarbowych w całości bez opóźnienia.

REFORMA PODATKU OBROTOWEGO. W ministerstwie skarbu jest rozpatrywany projekt reformy podatku obrotowego. Polegać ona będzie na zastosowaniu rozmaitych stawek, dla poszczególnych grup wytwórczości oraz handlu artykułami tych grup. Dotychczas jeszcze nie ustalono ani grup, ani też stawek. Konstrukcja podatku opierać się będzie na wzorach austrjackich.

STAWKI DYSKONTOWE BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO. Były Bank Krajowy dysponował w Małopolsce znacznie liczniejszą ilością filij i zastępstw, aniżeli Bank Polski. Bank Krajowy eskontował weksle płatne w swoich filjach względnie zastępstwach przy miernem oprocentowaniu, nie licząc żadnych kosztów inkasowych. — Bank Polski eskontuje weksle z terminem obiegowym od 10 dni do trzech miesięcy, za dyskontem 12% w stosunku rocznym, nie licząc kosztów inkasowych, ani żadnych innych. Banki prywatne eskontują weksle, licząc 24% rocznie, bez żadnych innych kosztów. Natomiast Bank Gospodarstwa Krajowego eskontuje weksle z terminem obiegowym nie dłuższym jak 1 miesiąc, **licząc dyskont 21%** w stosunku rocznym, a oprócz tego od wszystkich weksli zaminkasowych 1 do 1½% prowizji inkasowej, tak że czyni razem **dyskont 40 do 50%** w stosunku rocznym. Dlaczego rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, zabraniające bankom prywatnym pobierania procentów, wyższych jak 24% rocznie — włącznie z wszystkiemi innemi kosztami, nie miałoby dotyczyć Banku Gospodarstwa Krajowego, jako instytucji państwowej, na zysk nie obliczonej.

FUZJA BANKU KREDYTOWEGO Z BANKIEM DLA HANDLU I PRZEMYSŁU. Bank dla Handlu i Przemysłu przejął już wszystkie oddziały prowincjonalne Banku Kredytowego za wyjątkiem Krakowa. Przejęcie tutejszej filji Banku Kredytowego nastąpi w dniach najbliższych i to w ten sposób, że 4 urzędników przeniesionych zostanie do filji Banku dla Handlu i Przemysłu przy pl. Szczepańskim. Realność Banku Kredytowego przy ul. św. Jana ma zostać sprzedana.

URUCHOMIENIE ŻYRARDOWA. Jak wiadomo Zakłady Żyrardowskie pracowały dotychczas dwa dni w tygodniu. Obecnie dowiadujemy się, iż nowemu Zarządowi Żyrardowa udało się przezwyciężyć kryzys i uruchomić całą przędzalnię i tkalnię na 6 dni w tygodniu, a inne oddziały na 3 dni w tygodniu. Należy zaznaczyć, iż zakłady Żyrardowskie są pierwszą w Polsce fabryką, która w okresie przesilenia gospodarczego zdobyła się na tak wielki wysiłek.

NIEOPŁACONE LISTY P. K. O. Urzędy pocztowe nakładają dopłaty na listy, wysyłane przez Pocztową kasę Oszczędności do osób prywatnych. Wobec tego Generalna Dyrekcja Poczt poleciła urzędom pocztowym, że nieopłacona korespondencja listowa, nadawana przez P. K. O. i jej oddziały nie powinna być obciążona dopłatą. Sprawę tę ureguluje min. przem. i handlu o ryczałtowaniu opłat pocztowych za nieopłaconą korespondencję.

TARGI WSCHODNIE. Min. Spraw Zagr. polecito wszystkim konsulatom polskim zagranicą wydawać bezpłatnie wizy paszportowe dla wystawców i uczestników w IV Targach Wschodnich we Lwowie, oraz obniżyć o 50% opłaty na świadectwa pochodzenia towarów, przeznaczonych na powyższe Targi.

SYNDYKAT BUDOWY GAZOCIĄGU LWOWSKIEGO. We Lwowie odbyło się konstytuujące zebranie inicjatorów Syndykatu budowy gazociągu lwowskiego. Zadaniem Spółki będzie eksploatacja gazu ziemnego z Daszawy obok Stryja i sprowadzenie takowego rurociągiem do siedzib przemysłu w Małopolsce, w szczególności zaś do Lwowa.. W ten sposób wyruguje tam gaz drogi węgiel, co przyczyni się niewątpliwie do rozwoju przemysłu Małopolski. W skład komitetu organizacyjnego wchodzi gmina m. Krakowa, Bank Związku Spółek Zarobkowych, oddział we Lwowie i ponadto firmy górnośląskie „Terrum", — „Friedenshütte" i Münstermann A. G."

NOMINACJA KOMISARZY GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY. Minister Przemysłu i Handlu mianował dnia 22 sierpnia 1924 r. p. Bolesława Kasprowicza, komisarzem i p. Adama Gottwalda zastępcą Komisarza Giełdy Drzewnej w Bydgoszczy.

Rynki metalowe

Berlin, 27 sierpnia. Za 1 kg. Miedź elektrol. wire bars (100 kg) 128 i pół, miedź rafin. (99—99'3%) 1.14—1.15, oryg. miękki ołów hutn. 0.62—0.64, surowy cynk hutn. (w obr.) 0.62—0.63, cynk Remelted 0.53—0.55, oryg. aluminium (w blokach, sztabach 2.30—2.40, walc. i ciągnionych (98—99 proc.) 2.40—2.50, cyna Banca, Straits i Australijska 4.80—4.90, nikiel czysty 98—99 proc., 2.50—2.60, antymon Regulus 0.82—0.84, srebro w sz. ca. 0.900 94—95.

Giełda poznańska

Poznań, 27 sierpnia. B. Przemysłowców 4.25, Bank Zw. Sp. Zar. 7.25, Pol. Bank Handl. 2.90, Pozn. Bank Ziemian 2.90, Cegielski 0.90, Centr. Rolników 0.70, Garbarnia Sawicki 0.30, Goplana 3.85, C. Hartwig 0.50, Herzfeld Victorius 6.50—6.75, Lubań 72.00—75.00, Dr Roman May 29.50—31.00, Pap Bydgoszcz 0.55, Płótno 0.60, Pneumatyk 0.20, Pozn. Sp. Drzewna 1.20—1.30, Tri 11.00—12.00, Wisła Bydgoszcz 14.00, Wytw. Chemiczna 0.40, Zjedn. Brow. Grodz. 2.20.

Złoty polski w dniu 27 sierpnia 1924

Gdańsk złoty 106.73—107.27, przekaz na Warszawę 106.61—107.14, **Berlin** przekaz na Katowice 80.19—81.81, **Bukareszt** przekaz na Warszawę 40, **Czerniowce** przekaz na Warszawę 39, **Zurych** przekaz na Warszawę 102.50, **Ryga** przekaz na Warszawę 102, **Londyn** przekaz na Warszawę 23.40, **Praga** złoty 650—656, przekaz na Warszawę 651—657, — **Wiedeń** przekaz na Warszawę 13550—13650.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada!

Minister Skrzyński o możliwości wojny z Niemcami

Minister Skrzyński jest optymistą co do przyszłości

Paryż. (PAT.) W wywiadzie udzielonym przedstawicielowi „Matina“ minister Skrzyński oświadczył, że Polska i Francja są całkowicie jednomyślne w sprawie redukcji zbrojeń. Instytucje Ligi są w chwili obecnej jeszcze niezdolne całkowicie zapewnić bezpieczeństwo i dla tego, jak dotychczas potrzeba zadowolić się systemem serji układów pomiędzy poszczególnemi państwami zawartych pod egidą Ligi Narodów.

Zdaniem min. Skrzyńskiego Niemcy zapomocą propagandy zdołały przekonać świat, że są mu nieodzownie potrzebne w imię zasady solidarności ekonomicznej. W szczególności zdołały one przekonać świat, że odbudowa ekonomiczna Niemiec jest niezbędną dla odbudowy Europy. Właściwiej więc będzie powiedzieć, że Niemcy przygotowują rewanż ekonomiczny. Kończąc minister Skrzyński oświadczył, że co do przyszłości jest optymistą.

Podsekretarjat stanu dla Kresów

przy prezydjum Rady ministrów

Warszawa. (Tel. wł.) Jak się wasz korespondent dowiaduje delegat rządu w Wilnie p. Walery Roman do tej pory nie zdecydował się przyjąć proponowanego mu stanowiska podsekretarza stanu dla spraw kresowych w Min. Spraw Wewnętrznych. Dla tego powodu ogłoszenie nominacji nowych wojewodów kresowych zostało wstrzymane. Jak nas ze sfer miarodajnych informują p. Roman byłby skłonnym przyjąć to stanowisko, ale jako warunek stawia **utworzenie podsekretarjatu stanu dla spraw kresowych przy Prezydjum Rady Ministrów**, nie zaś przy Min. Spraw Wewnętrznych. Sprawa ta zostanie rozstrzygniętą na konferencji z p. prezydentem Rzeczypospolitej w Spale.

Zamachy dywersyjne wdzierają się w głąb Polski

Warszawa, (tel. wł.). Donoszą nam z kresów: Zamachy dywersyjne, które do tej pory zdarzały się jedynie w pasie pogranicznym powtarzają się obecnie w okolicach położonych **dalej na zachód.** I tak wczoraj jacyś niewykryci sprawcy podłożyli pocisk armatni dużego kalibru systemu rosyjskiego na szynach kolejki wąskotorowej w okolicy Białego Stoku. Służba kolejowa zdołała na czas pocisk usunąć, dzięki czemu nie przyszło do katastrofy.

Akcja pomocy dla bezrobotnych

Warszawa. Komunikat urzędowy przedstawiający wyniki akcji pomocy bezrobotnym podaje, **iż w Łodzi pierwsze wypłaty tygodniowego zasiłku dla 40.000 bezrobotnych wynosiły 200.000 zł, w zagłębiu Dąbrowskiem dla 5.000 bezrobotnych w ciągu czterech tygodni wypłacono 120.000 zł, w Częstochowie dla 1600 bezrobotnych 56.000 zł, w zagłębiu Chrzanowskiem dla 3.000 bezrobotnych 90.000 zł, w Białymstoku dla 4.000 bezrobotnych 39.000 zł i w zagłębiu Borysławskim dla 1.500 bezrobotnych 19.500 zł.** Zaznaczyć należy, iż udział skarbu w funduszu dla bezrobotnych na rok 1924 przewidywany jest na 6 mil. zł.

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 28 sierpnia 1924

AKCJE	Transakcje w złotych	
	dziś	26/VIII.
Bank Przemysłowy . . .	0·61—0·63	0·59—0·57
Bank Hipoteczny		
Bank Małopolski		0·45
Ziemski Bank Kredyt. . .		0·20
Powszechny Bank Kredyt.	0·11—0·13	
Bank Komercjalny . . .		
Bank Zw. Spółek Zarob.	7·00	
„Tohan“	0·57—0·62	
„Tehate“		3·00
„Impex“		
Bracia Rolniccy		
„Pharma“		1·00
„Polski Glob“		0·24
Żegluga Polska	0·19—0·22	
Zieleniewski	13·15—13 70	12·50—13·00
Cegielski, Poznań . . .	0·89—0·94	0·80—0·77
„Potęga“ Tow. huty żel.		
„Trzebinia“, ...	1·05—1·10	1·00—0·95
Kohn, Zieliński i Ska .		
Orthwein, Karasiński i Sp.		
Herzfeld-Victorius . . .		
„Pocisk“		2·00
Warsz. Parowozy	0·56—0·58	0·50

AKCJE	Transakcje w złotych	
	dziś	26/VIII.
Automotor		
Górka	21.75—22·25	21·00—20·00
Siersza	6·50—7·00	5·50 - 5·90
Tepege	3·90—4·05	3·70—3·55
Polska Nafta	0·60—0·61	0·50—0·48
„Pokucie“ . .	0 60	0·45
Oikos		
Pezet		
Strug	1·00	0·90—0·80
Syndykat Kosz., Kraków .		
S. W. Niemojowski . . .	0·95 –1·00	0·90—0·78
Tłuszcze Trzebinia . . .		
Azot		
Elektr. Siersza	0·28	
Porcelana Ćmielów . . .	0·83—0·84	0·75
„Krakus“	1·15—1·20	1·10—1·05
Chodorów	7·25—7·40	6·75—7·00
Chybie	10·50—10·60	9·50—10·00
A. Piasecki	1·40—1·50	1·30—1·45
Garbarnia		9·75
Fabr. kap. w Myślenicach		
4% listy Tow. Kr. Ziem. (100 K.).		
4½% listy zast. Tow. Kr. Ziem. (100K.).		

Kraków, 28 sierpnia. — Natychmiast po kilkudniowem „realizowaniu“ zobowiązań ultimowych papiery ruszyły i to w tempie dość silnem. Na giełdzie dzisiejszej widczne znaczne ożywienie, będące w związku z mocniejszą już wczoraj Warszawą i dzisiejszym Wiedniem, co spowodowało przy całym szeregu papierów poprawę kursów. Poprawiły się wydatnie papiery arbitrażowe: Zieleniewski, Górka, Siersza i Tepege. Poprawę kursu wykazał Cegielski, Parowozy, Polska Nafta i akcje cukrownicze. Interesowano się Piaseckim, którym dokonano licznych tranzakcyj po kursach zwyżkowych. Z akcyj bankowych zwyżkowo Bank Przemysłowy. Po kilkumiesięcznej przerwie dopytywano się o akcje Potęgi. Również egzoty mocniejsze, z których liczne transakcje w Jaworznie i Węglówkach. Po dłuższej przerwie dokonano tranzakcyj Hutą Szkła w Krośnie i poszukiwano Nitratu.

W dewizach obroty skromne przy kursach zniżkowych.

EGZOTY.

Jaworzno drobne 28.25, 25-tki 25.25, — Gazy zachodnie 4.75 (płaca), — 5.00 (towar), Nobel 2.20. Len 0.80, Węglówki 0.05—0.05 i pół, Szkło Krosno 1.40, Elektrownia na Sanie 0.28.

WALUTY I DEWIZY W OBROTACH BANKOW.

Dewizy: Holandja 203.—, Praga 15.52—15.48—15 50—15.54, Szwajcarja 97.82—97.70, Wiedeń 7.34—7.35.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 28 sierpnia. Bank Dyskontowy 6.50—7.95, Bank Handlowy 8—7.55, Bank dla Handlu i Przemysłu 1.95—2.10, Bank Zachodni 2.50—2.45, Polski Bank Przemysłowy 0.63, Sole potasowe 7, Chodorów 7.40, Warszawski Cukier 6.25—6.15, Warszaw. Tow. Kopalń Węgla 7.60—7.40, Cegielski 0.90—0.95, Parowozy 0.50—0.57, Pocisk 1.90—2.60—2.40. Zieleniewski 13.25—13.50, Zawiercie 37—37.50. Żyrardów 60, Haberbusch 6.85, Przemysł Naftowy 0.70, Nobel 2.20—2.35, Spirytus 2.50—2.40.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 28 sierpnia. (Cyfry w złotych).

Dewizy: Nowy Jork 5.18 i pół, Londyn 23.32 i pół. Paryż 28.05—27.79 i pół, Praga 15.58, Włochy 23.10, Belgja 26.05, Szwajcarja 97.40, Holandja 201.15.

Miljonówka 0.83—0.78—0.80, Bony złote 0.84. Pożyczka złota 6.80—6.70—6.90, Pożyczka dolarowa 2.90. Tendencja utrzymana.

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 28 sierpnia. (PAT.) Otwarcie giełdy: **Holandja 206.85, Nowy Jork 533.00, Londyn 23.92, Paryż 28.80, Medjolan 23.61, Praga 16.00, Budapeszt 0.0070, Bukareszt 2.65, Belgrad 6.70, Sofja 3.87, Wiedeń 0.0075.**

Próby tuszowania nadużyć podatkowych na G. Śląsku

Berlin. (PAT.) Biuro Wolffa donosi z Katowic: Okoliczności, które spowodowały postępowanie przeciwko zakładom Hohenlohe zostały obecnie wyjaśnione. Stwierdzono, że trzej urzędnicy zakładów Hohenlohe zadenuncjonowali fałszywie zarząd zakładów. Urzędnicy ci, którym również dowiedziono, że są inspiratorami fałszywych wiadomości jakie ukazały się w prasie zostali na razie bezterminowo ze służby zwolnieni.

Zamknięcie sesji parlamentu francuskiego

Paryż. (Tel. wł). Wczoraj popołudniu nastąpiło zamknięcie sesji parlamentu. Herriot udaje się w sobotę do Lyonu gdzie zabawi przez dwa dni. — Czas ten poświęci premier załatwianiu spraw związanych z jego urzędem mera Lyonu. W czasie pobytu Herriota w Lyonie nie będą urządzane oficjalne uroczystości. Do Genewy przybędzie Herriot w poniedziałek wieczorem.

PO ZAMKNIĘCIU KRONIKI

—o—

Jak magistrat krakowski zwalcza bezrobocie... w Niemczech

Jak nas ze sfer przemysłowych informują na ulicach Krakowa daje się zauważyć przy regulacji i naprawie ulic śródmieścia betonowanie nawierzchni cementem niemieckim (Schlesische Aktien Gesellschaft Portland-Cement, Fabrikation Groschowitz bei Oppeln). Zachodzi pytanie co spowodowało Magistrat Krakowski do sprowadzenia cementu zagranicznego, skoro w Zachodniej Małopolsce, jak również i w samym Krakowie (Bonarce), posiadamy cementownie o kolosalnej produkcji cementu wysoko-wartościowego. Cement pochodzenia miejscowego jest używany do wszelkich robót betonowych i konstrukcji żelbetowej przez kolej i wojsko, oraz do wszelkich budów cywilnych i nikt nie sprowadza cementu z zagranicy.

Cóż jednak robi nasz Magistrat krakowski? Dzisiaj, kiedy przemysł cementowy boryka się skutkiem ograniczenia ruchu budowlanego i fabryki prowadzi z trudnością, a przez to wstrzymuje bezrobocie. Magistrat postponuje zupełnie nasz przemysł cementowy, odbiera mu możność zarobkowania i sprowdza cement z Niemiec. Postępowanie to tembardziej rzuca się w oczy, że Magistrat płaci za wagon cementu 97 dolarów loco fabryka, gdy tutejsze sfery przemysłowe oferowały cement po 360 zł. tj. po mniejwięcej 70 dolarów. Jest to rzecz tak niesłychana, że zasługuje ze wszech miar na wytłómaczenie się Magistratu, albowiem postępowanie budownictwa miejskiego wywołało ogromny niepokój i wzburzenie w kołach przemysłowych, dzisiaj z trudnością walczących o byt, którym ponadto nakłada się obowiązki utrzymywania z własnych funduszów bezrobotnych.

—o—

(d) **PRZED NOWYM ROKIEM SZKOLNYM.** Rok szkolny we wszystkich szkołach krakowskich średnich rozpoczyna się nabożeństwem w poniedziałek dnia 1 września. W sklepach papierowych i w księgarniach daje się już zauważyć ożywiony ruch. Również zapełniać się zaczynają młodzieżą antykwarnie na ul. Szpitalnej, która za parę dni przybierze wygląd giełdy książkowej.

(d) **ZMIANY LOKALI URZĘDÓW W KRAKOWIE.** Prace nad przeniesieniem biur Banku Polskiego do nowego gmachu przy ul. Basztowej są już w pełnym toku. Również rozpoczęło się już przenoszenie biur kuratorjum okręgu krakowskiego do gmachu PKO. Opróżniony gmach po Banku Polskim przy ul. Wiślnej zajmą kasy skarbowe mieszczące się w województwie. W miejsce tych kas przychodzi do województwa dyrekcja policji. Pusty budynek starostwa podgórskiego zamieniony zostanie w najbliższym czasie na koszary policyjne poza tem pomieści na II piętrze inspektorat skarbowy.

(d) **DWA WIELKIE POŻARY.** Wczoraj o godzinie 11.35 w nocy straż pożarna została wezwana do Mogiły gdzie w zabudowaniach klasztoru OO. Cystersów wybuchł wielki pożar. — Pastwą pożaru padły 3 stodoły pełne zboża, magazyn narzędzi rolniczych i młockarni. Szkoda ubezpieczona wynosi 200 tys. złotych. Powodem pożaru było podpalenie. Łunę widać było w Krakowie. W akcji ratowniczej wzięła też udział straż ochotnicza w Mogile.

Drugi pożar wybuchł o 12'45 w południe w Radziszowie koło Skawiny. Z powodu wiatru pożar strawił 9 domów oraz 10 stodół pełnych zboża. Powód pożaru niewiadomy. W akcji ratowniczej wzięła udział straż pożarna fabryki Francka w Skawinie oraz **pluton krakowskiej straży pożarnej.**

Najkorzystniejsze źródła zakupu w Krakowie:

Artykuły gospodarcze

„ŻELAZO“ Florjańska l. 34, poleca naczynia i maszyny kuchenne i narzędzia rzemieślnicze.

Gąbki, irchy do powozów, lakiery i masy do podłóg Wiktor Wanderer, Kraków, Szewska 21, Telefon 3520.

Adolf Sattler, Gertrudy 24, Tel. 4162, poleca naczynia aluminjowe, artykuły turystyczne i t. p.

Farby, lakiery, oraz artykuły gospodarcze poleca najtaniej L. Weinoling, Kraków, ul. Grodzka l. 26, Telefon 1096.

Oliwę do podłóg bezwonną poleca firma S. Wojciechowski & R. Żak Skład farb i materjałów w Krakowie, Karmelicka 21, Telefon 3528.

Szczotki, pendzle, artykuły domowo-gospodarcze, hamaki, leżaki, poleca najtaniej M. J. Berger, Kraków, Plac Szczepański l. 9.

Tomasz Mężyk, Handel materjałów, Skład farb, lakierów, pokostu, nafty, benzyny, olej mineralny i t. p. Kraków, Pl. Szczepański L. 8.

SKŁAD FABRYCZNY pasty do obuwia i podłóg „DOBROLIN“ M. SIEROTWIŃSKA Kraków, ulica Sienna l. 12.

Biżuterja

Brylanty, perły, złoto i biżuterję kupuje i sprzedaje firma FEIGENBAUM i FUTTERWEIT Kraków, ulica Grodzka l. 29.

Delikatesy

Allerhand Maurycy hurtowny i detaliczny skład delikatesów, sery, likiery, wina, Pl. Szczepański 2, Telefon 1059.

Dywany

Najtańsze źródła zakupu dywanów perskich tylko we firmie Lewkowicz i Juran, Grodzka 39.

Farbiarnie

Farbuje chemicznie, czyści wszelką garderobę w 24 godzinach po cenach przystępnych Schmausowa, ulica Grodzka l. 71.

Futra

Futer największy wybór w doborowym gatunku po niskich cenach poleca firma: Antoniego Trąbki Syn Kraków, ulica Szewska L. 12. Tel. 3464. Tel. 3464

Futra paryskie modele poleca Józef Eisen, Kraków, Florjańska l. 36.

Futra we wielkim wyborze, oraz pracownia kuśnierska M. Hond, Kraków, Rynek gł. 11.

Pracownia i Skład futer Tadeusza Sierpińskiego, Kraków, Florjańska 32.

Pracownia futer St. Rachtan, Karmelicka Nr. 8 przyjmuje wszelkie roboty kuśnierskie, ceny niskie.

Skład futer i Pracownia kuśnierska H. Fink, Rynek 12, w podwórzu. Poleca po cenach konkurencyjnych futra, szale, lisy i t. p.

Zakład i pracownia kuśnierska Paweł Halpern, Grodzka 42, w podwórzu, poleca po najtańszych cenach płaszcze sealskinowe, raglany futrzane, lisy i szale.

Zakład kuśnierski Stanisława Ziembińskiego, ul. Kopernika l. 6, wykonuje po zniżonych cenach wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące na czas i bardzo starannie.

Galanterja

Koszule jedwabne w wielkim wyborze poleca magazyn nowości dla panów Braci Landwirtn, Kraków, Grodzka 46.

Magazyn nowości S. Haber, Kraków, ul. Sienna 14, poleca bieliznę, kapelusze, krawaty i t. p. po cenach najniższych.

Skład bielizny i płócien pod firmą F. Bałabuszyński, Kraków, Szewska 10.

Bieliznę męską i damską oraz pończochy, skarpetki, krawaty i t. p. poleca najtaniej firma M. Pietroń i Synowie, ulica Karmelicka l. 12.

Włodzimierz Car, Magazyn towarów modnych męskich i damskich w Krakowie, Sławkowska 8. Ceny konkurencyjne

Fabryka bielizny i trykotarzy S. A. Kraków-Podgórze, ul. Dąbrowskiego l. 15, Tel. 4419. Poleca swe znane z dobroci wyroby.

NA RATY! wielki wybór płócien, pluszy, aksamitów, materji na ubrania damskie i męskie oraz bieliznę męską damską i t. p. poleca Grodzka 60, II p. (front).

Herbata

Herbata Bracia K. & C. Popowy. — Reprezentacja i skład hurtowny na Małopolskę i Kresy T. Cieślińsk i Ska, Kraków, Florjańska 14, Telefon 117.

Konfekcja damska i męska

Ubrania męskie i dziecinne oraz raglany poleca Wohlmuth i Rubin, Grodzka 61, vis a vis kościoła ewangelickiego.

Ubrania męskie i dziecinne oraz wielki wybór raglanów po cenach zniżonych poleca Dom konfekcyjny, ulica Grodzka 26.

Na raty ubrania frakowe, smokingowe, marynarkowe, płaszcze, kostjumy damskie, według miary z własnej lub dostarczonej materji poleca Józef Kumala, Kraków, ul. Szczepańska l. 11.

Najtaniej i najlepiej kupić garderobę męską w Magazynie ubiorów męskich „Szyk“, Mikołajska 12.

M. Reisman Magazyn konfekcji damskiej, Kraków, Plac Dominikański l. 2.

Magazyn konfekcji damskiej oraz futer H. Sontag, Grodzka 25, I p., poleca po najniższych cenach najnowsze modele zagraniczne.

Wyprzedaż letniej konfekcji męskiej, ceny o 25% zniżone, w firmie S. Strassberg, Florjańska 6.

PŁASZCZE GUMOWE najkorzystniej A. BROSS Kraków, ul. Florjańska 44 narożnik obok bramy Florjańskiej.

Zakład krawiecki Józefa Gajdy, Kraków-Dębniki, Rynek, wykonywa wszelkie roboty w zakres krawiectwa wchodzące o 25% taniej.

K. BORNSTEIN Kraków, ulica Florjańska l. 28, poleca swój bogato zaopatrzony magazyn ubrań męskich i dziecięcych. Dla P. T. Urzędników znaczny opust.

Kosmetyka

Panie i Panowie! Nadeszła prawdziwa woda chinowa Pinauda przeciw wypadaniu włosów. Leserkiewicz i Ska, Kraków, Pl. Szczepański 2.

40 sztuk niezbędnych artykułów domowych kosmetycznych i gospodarczych wysyła za 10 zł. za pobraniem Dom Handlowy Lazarowicz, Kraków, Garbarska 2.

Okazja przez cały sierpień, 1 szampon do włosów, 1 pudełko proszku do zębów, 1 pasta do zębów, 1 flakon perfum, 1 duże mydło toaletowe, 1 woda kolońska, 6 sztuk tylko 2 złote. — Lazarowicz, Garbarska 2.

Krem czeremchowy, mydło czeremchowe, wodę czeremchową poleca Dom Handlowy Lazarowicz, Kraków, ul. Garbarska 2.

Maszyny do pisania

Nowak, Kraków, Grodzka 44, Tel. 3541. „Elo“ do powielania, „Torpedo“ do pisania.

Kasy kontrolne, maszyny do pisania naprawia i odnawia, dostarcza przybory do tychże, specjalista mechanik Juljusz Hecker, Kraków, Marka 25

Maszyny do pisania „Underwood“, maszyny do rachowania „Odhner“ Ignacy Gross Spka, Kraków, Starowiślna 1, Telef. 2190, Lwów, Kopernika 9, Telef. 502.

Maszyny do pisania i rachowania „National Cass Register“, rekonstruuje, naprawia, przyjmuje abonamenta K. Bilcharski, Kraków, Florjańska 32, Telefon 2434.

Meble

Meble stylowe luksusowe, biurowe, dekoracje wnętrz poleca M. Pleszowski, Kraków, Mały Rynek 2, Tel. 4136.

MEBLE stylowe, luksusowe etc. poleca S. Manna ulica Szpitalna l. 6. Telef. 4074. Rok założ. 1860.

Obuwie

Obuwie najelegantsze i trwałe zagraniczne po cenach bezkonkurencyjnie niskich, nabyć można tylko w dziale obuwia Tow. Handl. Braci Rolniczy S. A. Kraków, Sienna 2.

Wytwórnia szewców krakowskich poleca o 25% taniej obuwie, Kraków, Florjańska l. 23.

Obuwie krajowe i zagraniczne po cenie fabrycznej poleca firma Piccadilly, Karmelicka 9, vis a vis Teatru „Bagateli“.

Obuwie zagraniczne męskie, damskie i dziecięce marki „Tip Top“ w najnowszych fasonach po cenach konkurencyjnych poleca firma „Es-ka“ Grodzka 43.

Porcelana, szkło

Szlifiarnia szkła i wytwórnia luster Z. Feldmann, Kraków, XXII, Jana Tarnowskiego 5.

Pierwsza małopolska fabryke zwierciadeł i szlifiernia szkła Sp. z ogr. odp. Kraków, Grodzka l. 6, Tel. 4078 i 4225, poleca szyby i lustra szlifowane po cenach przystępnych.

W. Bazes, Rynek 35, Krzysztofory, poleca porcelanę, kryształy, słoje, lustra, witraże i t. p., naczynia szklane do gotowania.

Przybory szkolne

Przyborniki do rysowania Richtera oraz wszelkie przybory szkolne poleca Skład papieru i galanterji Michał Słomiany, Kraków, ulica Sławkowska 24.

Rowery

Rowery — Motory F. N. gumy i części składowe dostarcza E. Kluska, Kraków, ulica Grodzka l. 63.

Rowery słynnej marki „Budissa“, drogowe po zł. 155 i 165, półwyścigowe 170 i 180 zł., wyścigowe 185 i 195 zł. poleca Towarzystwo Handlowe „Irwing“ Kraków, Grodzka 60.

Różne

Wózki dziecięce odnawia precyzyjnie. Gumy obciąga po wzorach fabrycznych. Zakład. Piechowicz, ul. Mikołajska 7.

Panowie! Najlepsze prezerwatywy poleca Leserkiewicz i Ska, Kraków, Plac Szczepański l. 2.

Zakład rymarsko-siodlarski Józefa Górnickiego, Kraków, ul. Kościuszki 14. Wykonuje wszelkie roboty w zakres rymarstwa i siodlarstwa wchodzące po cenach nader przystępnych.

Wszelkie przybory i aparaty laboratoryjne, jakoteż odczynniki chemiczne czyste dostarcza Biuro inżynierskie „Chemotechnika“ Sp. z o. odp. Kraków, Rynek Gł. 39.

Fajki angielskie przedwojennej marki B. B. B. nadeszły do firmy Leserkiewicz i Ska, Kraków, Plac Szczepański 2 — Rynek gł. 11.

Sport

Dom sportowy L. Weindling, Kraków, ul. Grodzka 26, Telefon 1596. Rok założenia 1898 Piłka nożna, Tennis, Boks, Lekka atletyka, Szermierka. Na każde żądanie wysyła się cenniki ofrankowane.

Sukna

Skład sukna Hirsch i Adolf Eder, Kraków, Plac Dominikański 2, Telefon 2257.

Tapicerstwo

Zakład tapicersko-dekoracyjny Piotra Pałki, Florjańska 26 (wejście ul. św. Marka). Wykonuje wszelkie roboty w ten zakres wchodzące tak w miejscu jak i na prowincji. Na składzie stale utrzymuje wielki wybór kołder. Wykończenie sumienne. Ceny umiarkowane.

Transport

Spółka Akc. Dla Międzynarodowego Transportu Schenker i Ska, Kraków, ul. Pańska 9, Telefon Nr. 2122 i 2147.

Tow. transportowe „Rozwóz“, Lubicz 9, Tel. 3519. Pośpieszne przesyłki z Wiednia, clenie, przewóz, magazynowanie.

Cracovia So. transportowa, Dom spedyc.-komisowy, Kraków, Grodzka 60, Tel. 4078, Wiedeń II, Praterstrasse 13, Tel. 40.416, Spół. trans. Cracovia Grünberg et Co.

Biuro spedycyjne „Przewóz“ i przedsiębiorstwo dowozowe Kolei Państwowych, Sp. z ogr. odp. Kraków, ulica Długa l. 31, Telefon 3063.

Technika, elektrotechnika

Hurtownia pasów skórzanych i wielbłądzich, szczeliwa, węży etc. „Zenit“ Sp. z o. o. Kraków, Szpitalna Nr. 7, Telefon Nr. 4231.

Artykuły techniczne i elektrotechniczne poleca najtaniej S. Szajer, Kraków, Plac WW. Świętych 8, Telef. 4154.

Najtaniej artykuły elektryczne rowery i części do tychże u firmy Arnold Weissmann, Kraków, Szewska 13.

Materjały elektrotechniczne dostarcza Biuro elektrotechniczne Helfner i Berger, Kraków, Szewska 18, Tel. 4153.

Materjały elektryczne, motory oraz wielki wybór świeczników „Prąd“ Gołębia 3, Telefon Nr. 4553.

Instalacja Spa. z ogr. odp. Zielona 7, Telef. 4166, dostarcza kompletne urządzenia łazienkowe.

„Skała“ Dom towarowy dla przemysłu roln. i techn. Spółka z ogr. odpow. Kraków, Bracka 13.

Materjały elektrotechniczne dostarcza najkorzystniej H. H. Kowalski, Kraków, Garbarska 26.

Świeczniki elektryczne w wielkim wyborze „Lux“. Skład przyborów elektrycznych Kraków, Plac Dominikański 1, Telefon Nr. 3335.

Inż. Tadeusz Leszczyński, Biuro i sklep, Kraków, Grodzka 65. Wykonuje instalacje elektryczne, gromochrony, dostarcza materjały elektrotechniczne i techniczne. Lampy i abażury gotowe i na zamówienie.

Kurki, wentyle, uszczelnienia gumowe, fibrowe i skórkowe H. Spira, ulica Zwierzyniecka 23. Telefon 4394.

LOKOMOBILE LANZA i WOLFA Motory ropne Diesla Maszyny grzewne i cegielniane dostarcza natychmiast Inż. Wacław Gąsior i Ska Kraków, Karmelicka 14, tel. 4070.

Węgle

Krakowskie Biuro Handlowe Kraków, Florjańska 9, I p. Tel. 1067, sprzedaje hurtownie i detalicznie węgiel krajowy „Brzeszcze“, „Bory“, górnośląski „Eminenz“. Dla zakładów przemysłowych znaczne opusty i udogodnienia kredytowe.

Odpowiedzialny redaktor: Bolesław Raczyński. — Wydawnictwo „Kurjera Wieczornego“ Sp. z ogr. odpow. — Z Drukarni Ludowej w Krakowie (Tel. 1310)